

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞAİR NİHAT AŞAR'IN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ
ŞAHSİYETİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

YELİZ TURİNAY

HAZİRAN 2013

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürünün Onayı

Doç. Dr. Sedat MADEN

Müdür

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak bütün gerekliliklerini yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Metin AKAR

Anabilim Dalı Başkanı

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak bütün gerekliliklerini yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Metin AKAR

Anabilim Dalı Başkanı

Jüri Üyeleri

ÖZET

ŞAİR NİHAT AŞAR'IN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBİ ŞAHSİYETİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

TURİNAY, Yeliz

Giresun Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Metin AKAR

Haziran 2013, 79 sayfa

Nihat Aşar, “Nasıl Geçti Habersiz” dizeleri ile başlayan meşhur şarkının söz yazarıdır. Ancak şairin bu meşhur şiirinden başka beş adet şiir kitabı, bir öykü kitabı, bir araştırma kitabı, çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan çok sayıda da denemesi vardır. Aşar, Hisar grubuna mensuptur. Bu yüzden şiirlerini bu grubun dil ve sanat anlayışı çerçevesinde yazmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nihat Aşar, Hisar

ABSTRACT

**A RESEARCH ON THE LIFE, WORKS AND LİTERAL
PERSONALİTY OF POET NİHAT AŞAR**

TURİNAY, Yeliz

Giresun University

Institute of Social Sciences

Turkish Language and Literature, Master's Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Metin AKAR

June 2013, 79 pages

Nihat Aşar is songwriter (poet) of the song that is begins with line of “Nasıl geçti habersiz” (How was it without notice). But poet has got five poet(ry) boks, one story book, one research book and lots of essays that published in the journals and newspapers apart from this poem. Aşar belonged to Hisar group. For this reason he wrote his poems in accordace stlye of this group term of the language and vision.

Key Words: Nihat Aşar, Hisar

ÖN SÖZ

Edebiyatımızda 1950 sonrasında, *Hisar* dergisinde çıkan şiirleri ile varlık göstermeye başlayan Nihat Aşar, asıl ününü hepimizin çok iyi bildiği, 1971 yılın en sevilen şarkısı seçilen ve yıllar geçmiş olmasına rağmen hala severek dinlediğimiz bir şarkının güftesini yazmasıyla; “Nasıl Geçti Habersiz” adlı şiirinin bestelenmesiyle kazanmıştır. Daha sonra başka şiirleri de bestelenen şairin, eserleri ve şarkı sözleri müzik ile uğraşanlar tarafından iyi bilinmekte ancak edebiyat dünyasında yeterince bilinmemektedir. Şairin edebi şahsiyeti bilimin dikkatinden uzak kalmış, dillere pelesenk olmuş bir şarkının güftesini yazmış olmasına rağmen bir şair olarak ismi ve şiirleri hak ettiği ilgiyi görememiştir.

Biz bu çalışmayla henüz bilim dünyası tarafından yeterince tanınmayan şairin hayatını araştırmayı, eserlerini inceleyerek edebî şahsiyetini tespit etmeyi ve şairin edebiyatımız içindeki yerini tayin etmeyi amaçladık. Böylece hem şairi bilim dünyasında bilinir hale getirmeyi hem de edebiyat bilimine katkıda bulunmayı düşünmekteyiz.

Yakın çevresinden ve yazılarından öğrendiğimiz kadarıyla şairin en büyük isteği bir sanatçı olarak tanınmak ve hak ettiği takdiri görmektir. Biz de bu çalışmamız ile artık hayatta olmayan Aşar’ın bu isteğinin gerçekleşmesine geç de olsa katkıda bulunmayı amaçlamış bulunmaktayız.

Bu amaç doğrultusunda şairin yayımlanmış eserlerini edindik. *Hisar*, *Çaba* ve *Çağrı* dergileri ile *Milliyet* gazetesini tarayarak yayımlanmış olan şiirlerine ve denemelerine ulaştık. Basılı kaynaklarımızı desteklemek amacıyla ailesi ile bizzat görüşerek şairin hayatı, fikirleri ve sanat anlayışı ile ilgili bilgiler aldık. Elimizdeki tüm materyalleri değerlendirerek şairin sanatı, üslubu ve edebiyat dünyasındaki yerini tayin etmeye çalıştık.

Ortaya çıkan bu çalışmanın amacına ulaşması için bilgi ve kaynak edinme konusunda benden yardımlarını esirgemeyen ve değerli vakitlerini ayırarak çalışmamızın şekillenmesine büyük katkıda bulunan şairin eşi Sayın Sebahat Aşar, kızı Sayın Meltem Aşar ve oğlu Sayın Cüneyt Aşar’a; çalışma ve araştırmalarım sırasında beni en doğru şekilde yönlendiren ve fikirleriyle çalışmamın temellerini oluşturan saygıdeğer hocalarım Profesör Dr. Metin Akar ve Yrd. Doç. Dursun Şahin’e teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR	VI
BİRİNCİ BÖLÜM: ŞAİRİN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ HAKKINDA	
1. Hayatı Hakkında	1
2. Edebi Şahsiyeti Hakkında Yazılanlar	6
3. Eserleri	
3.1. Manzum Eserleri	
3.1.1 Yayımlanmış Şiir Kitapları	7
3.1.2. Süreli Yayınlarda Yer Alan Şiirleri	10
3.2. Mensur Eserleri	10
İKİNCİ BÖLÜM: TAHLİLLER	
1. Şiirlerinin Tahlilleri	
1.1. Dil	11
1.2. Üslup	12
1.3. Vezin ve Kafiye	19
1.4. Tema	21
1.5. Edebi Sanatlar	41
2. Mensur Eserlerinin Tahlili	
2.1. Hisar Dergisindeki Yazıları	46
2.2. Çaba Dergisindeki Yazıları	47
2.3. Çağrı Dergisi'nde Bir Yazı: Bir Şiirin Hikâyesi	49
2.4. Milliyet Gazetesindeki Yazıları	50
2.5. Bir Çocuk Hikâyesi: Esentepe İstasyonu	51
2.6. Beynelmîlel Burs Rehberi	57

3. Güftelerinin Tahlilleri	57
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: EKLER	
1. Nota	63
2. El Yazısı ile Mektuplar ve Şiirler.....	64
3. Fotoğraflar	70
SONUÇ.....	74
BİBLİYOGRAFYA.....	76
ÖZGEÇMİŞ	79

KISALTMALAR

s: sayfa

vb: ve benzeri

BİRİNCİ BÖLÜM: ŞAİRİN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

HAKKINDA

1. Hayatı Hakkında

Nihat Aşar 1928 yılında Eskişehir’de doğmuştur. Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi’nde “Devlet Demiryolları müfettişlerinden A. Faik Aşar ve Rukiye Aşar’ın oğludur.” (Yalçın, 2010: 231) şeklinde tanıtılmıştır. Babasının görevi nedeniyle lise yıllarında İzmir’de bulunan şair 1946 yılında İzmir Atatürk Lisesi’nden mezun olmuştur. Şairin şiire ve edebiyata olan ilgisi lise yıllarında İzmir’de başlamıştır. Bu yıllarda tuttuğu şiir defterinde yer alan şiirlerinin çoğu daha sonra şiir kitaplarında ya da çeşitli dergilerde yer almıştır. “Yüksek öğrenimini Ankara’da Siyasal Bilgiler Fakültesinde tamamlamıştır.” (Akar, 1985: 35) Şair, 1950 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi’nden mezun olmuş; aynı yıl Ankara Vilayeti Maiyet Memurluğuna atanmıştır. Burada üç yıl süreyle kaymakamlık stajını tamamladıktan sonra 1953 yılında Eskişehir’in Mihallıçık ilçesine kaymakam olarak atanmıştır. Atama kararı *Resmi Gazetenin* 6381. sayfasında duyurulmuştur. Burada üç yıl görev yaptıktan sonra 1956 yılında Sinop’un Gerze Kazası Kaymakamlığı’na tayin edilmiştir. 1959 yılı başlarında Kızılay Genel Merkezi’nde Teşkilat ve İçtimai Yardım Müdürü olarak görev almış, 1961 yılında Genel Müdür Yardımcılığı’na getirilmiştir. 1977 yılında Kızılay Genel Müdür Yardımcılığı görevinden kendi isteğiyle emekli olmuştur.

Kızılay’da görev yaptığı esnada şair Halil Soyuer ve Sami Ayhan ile *Çaba* isimli aylık bir sanat dergisi çıkarmıştır. Dergi, 1966 yılının Kasım ayından itibaren çıkartılmaya başlanmıştır. Aylık yayımlanan bu sanat dergisi iki yıl kadar yayın hayatında varlığını sürdürdükten sonra maddî imkânsızlıklar nedeniyle kapanmıştır. Derginin yazı kurulunda kurucuları ile beraber Ahmet Muhip Dranas ve Coşkun Ertepinar da yer almaktadır. Ayrıca Ümit Yaşar Oğuzcan, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Şinasi Özdenoğlu, Bekir Sıtkı Erdoğan, Behçet Kemal Çağlar, Hamit Macit Selekler ve Gökhan Evliyaoğlu gibi isimler de dergide imzalarına rastladığımız sanatçılardır.

1967 yılının Haziran sayısında yayımlanan “Behçet Kemal Çağlar’a Cevap” başlıklı yazısında Nihat Aşar, kurucularından biri olarak derginin yayın anlayışı, durumu, amacı, tutumu ve hizmetlerini anlatmıştır. Nihat Aşar bu yazıyı, Behçet

Kemal Çağlar'ın derginin yedinci sayısında yer alan; dergiye yönelik eleştiriler, tavsiyeler ve temenniler bulunduran yazısına cevaben kaleme alma ihtiyacı duyduğunu belirtmiştir. Bu yazıda ilk olarak derginin yayın anlayışına değinen Aşar, yayın anlayışları ve sanat ile ilgili görüşleri hakkında şu cümleleri sarf etmiştir:

“Gerçek san’at endişesinin ve insanı bütün yönleriyle ele alan bir san’at görüşünün dışında tutumumuz olmadı. Politikanın ve san’atı alet eden çeşitli ideolojilerin dışında kaldık. Gayemiz polemik yapmak, sağa sola çatmak değil, bugün bir çıkmaza girmiş bulunan Türk san’at ve edebiyatını, her türlü ard düşünceden uzak olarak gün ışığına çıkarmaktı... Bizler ‘Çaba’ olarak, insanı her yönüyle ele almakta ve gerçek san’atın motifi olarak işlemekteyiz. Bu arada toplumsal dertlere de parmak basarak tarafsız bir görüşle acılarımızı dile getirmekteyiz... Amacımız topyekûn daha iyiye, daha doğruya ve daha güzele varabilmek için çabalamaktır.” (Aşar, 1967: 4-5)

Derginin tutumu ve amacı hakkında bilgi veren yazar, edebiyata hizmetlerinden de bahsetmeyi ihmal etmemiştir:

“Kimsenin bilmediği halk ozanlarını tanıtırken, ebediyete intikal etmiş gerçek san’atçılarımızı da aramızda yaşatmaya çalıştık.” (Aşar, 1967: 4-5)

Yazar, derginin bir başka hizmeti olarak, memleketin farkı yerlerinde bulunan aydınları bir araya getirerek onlara halka seslerini duyurabilme fırsatı verdiğini dile getirmiştir.

Yazısında milliyetçilik anlayışına da değinen Aşar, zaman içerisinde milliyetçilik kavramında bazı anlam farklılıkları meydana geldiğini belirtmiştir. Yazar, bugünün milliyetçilik anlayışını geçmişe kahramanlık destanları yazmaktan ziyade millî sınırlar içinde yaşayan insanların şeref ve haysiyetlerinin korunması olarak tanımlamıştır.

Aşar, Çaba'nın başarılı olacağına gönülden inanmış, kısa bir zaman içinde bir san’at ekolü hâline gelerek Türk edebiyatı içindeki yerini alacağına yürekten inandığını belirtmiştir.

Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi'nde Aşar'ın Bahçelievler ve

Dikmen’de bucak müdürlüğü, Çubuk, Kalecik ve Aksaray kaymakam vekilliği yaptığı belirtilmiştir. (Yalçın, 2010: 131) Şair, idarî görevlerinin dışında Kızılay Dergisi Yazı İşleri Müdürlüğü, Mülkiyeliler Birliği Dergisi Yayın Kurulu Üyeliği, *İdarecinin Sesi* gazetesinin Yazı İşleri Müdürlüğü, *Sümerbank* gazetesinin Sanat Dünyası Bölümü’nün yöneticiliği gibi çeşitli edebî faaliyetlerde bulunmuştur. Emekli olduktan sonra şiire ve sanata başladığı İzmir’e yerleşen şair, 25 Aralık 2005 tarihinde burada vefat etmiştir.

Şairin ilk şiirleri *Hisar* dergisinde çıkmıştır. Hisarcılar, ilk sayısı 16 Mart 1950’de yayımlanan *Hisar* dergisi etrafında toplanan şair ve yazarların oluşturduğu edebî bir topluluktur. Topluluğu oluşturan şair ve yazarlar arasında Munis Faik Ozansoy, İlhan Geçer, Mehmet Çınarlı, Bekir Sıtkı Erdoğan, Necmettin Turinay, Halil Soyuer, Yahya Benekay, Gültekin Sâmânoğlu, Mustafa Necati Karaer, Hasan İzzet Arolat, Nihat Aşar gibi isimler yer almaktadır.

Her yeni grup bir bildiri ile sanat anlayışlarını ve yayın ilkelerini dergilerinin ilk sayısında duyururken Hisarcılar bunun aksine, bir manifesto yayımlamamışlardır. Topluluğun kurucularından Munis Faik OZANSOY bu konuda şöyle der:

“Herkes çok laf ediyor, bir iş ortaya getirmiyor. Şunu yapacağız, bunu yapacağız demektense eserlerimizle ne olduğumuzu gösterelim. Yazılarımızı, şiirlerimizi neşrederim, herkes bizim ne olduğumuzu görsün. Başlangıçta böyle bir manifestoya lüzum yok.” (Kolcu, 2009: 44-45)

Hisarcılar, derginin on birinci sayısında bu tutumlarında istikrarlı olduklarını belirten bir paragraflık yazı daha yayımlamışlardır:

“Başlangıçta, ‘Niçin çıkıyoruz, tarzında, beylik bir başlıkla şunu yapacağız, bunu yapacağız’ diye bir sürü vaitte bulunmaktan kaçındığımız gibi, yıldönümümüzde de ‘şunu yaptık, bunu yaptık’ diye övünmekten vazgeçiyoruz. İşte 11. sayı elinizdedir. Okuyup hükmünüzü verebilirsiniz...” (Kolcu, 2009: 45)

Bu istikrarlı tutumu uzun bir süre devam ettiren Hisar grubu, on yedi sene sonra geleneksel tutuma yenilerek yıllar boyu süren edebî tartışmaların da etkisiyle bir

manifesto yayımlamak zorunda kalır. Burada beyannamenin tamamına yer vermeyerek, *Hisar*'ın sanat anlayışı ve yayın ilkelerini özetlemekle yetineceğiz.

Beynamede vurguladıkları ilk madde, sanatı herhangi bir ideolojinin veya propagandanın aracı olarak kullanmanın yanlış olmasıdır. Bir şairin ya da yazarın kalemini herhangi bir ideolojinin hizmetine vermesinin o kişinin bir sanatçı olarak ölümü olacağı söylenmiştir. Bundan sonra değindikleri ikinci konu ise modern Türk edebiyatının özgünlüğüdür. Edebiyatımızın, batı edebiyatının kopyası olmaktan çıkarılıp millî bir kimliğe kavuşturulması gerektiğini söyleyen Hisarcılar, farklı kültürlerden faydalanmayı yanlış bulmadıklarını, sadece taklitten sakınmak gerektiğini vurgulamışlardır. Buna paralel olarak bir başka maddede bir milletin edebiyatının o milletin özelliklerini yansıtmaması gerektiği, yani millî bir karakteri olması gerektiğini söylemişlerdir.

Hisarcılar, yeni ve eski arasında orta bir yolda ilerlemişlerdir. Bu tutumlarını da bildirideki bir başka maddede dile getirmişlerdir. Edebiyatımızın, milletin sahip olduğu kültür hazinesiyle beslenerek ve aynı zamanda yeniliklere açık olarak ilerlemesi gerektiğini söyleyen Hisarcılar, bu fikirlerini Yahya Kemal'in

“Ne harâbî ne hârâbâtıyım
Kökü mâzîde olan âtîyım.”

beyitiyle desteklemişlerdir.

Hisarcıların üzerinde durdukları son nokta, edebiyatımızın dilinin yaşayan Türkçe olması gerektiğidir. Halkın konuştuğu dilden farklı bir dil yaratmaya çalışmanın karşısında olduklarını belirtmişlerdir.

Hisar yazarlarından Necmettin Turinay, *Kültür, Dil ve Sanata Dair* adlı kitabında derginin yayın anlayışı, mahiyeti, yazar ve şairleri, kapanışı hakkındaki fikirlerini ve eleştirilerini dile getirmiştir. *Hisar*'ın kapanmasına rağmen etkisinin edebiyat dünyasında uzun süre devam edeceğini, uzun süre *Hisar* hakkında yazılar yazılacağını söyleyen Turinay, dergiye tarafsız yaklaşmak gerektiğini, hakkında sadece mersiyeler düzmenin faydasız olacağını ifade etmiştir:

“... bunca yazılan mersiyelerin ... artık *Hisar*’a ve *Hisar*’ı neşredenlere bir faydası olmayacağı gibi, *Hisar*’ın zaten ortada olan değerine de yeni bir şey ilâve etmeyecektir.” (Turinay, 1996: 92)

Derginin yayın anlayışından ve şair-yazar kadrosundan övgüyle bahseden Turinay’ın eleştirdiği ve sorguladığı tek nokta şudur:

“*Hisar* kendisini niçin bir şiir dergisi olarak takdim etmek gereğini duydu? Niçin hep “*Hisar Şâirleri*” olarak anılmayı istedi?” (Turinay, 1996: 93)

Bu sorunun cevabını, *Hisar*’ın yazı kurulunun genel itibarıyla şairlerden oluşması olarak değerlendiren Turinay, şairlerden oluşan ilk yazı kurulunun *Hisar*’ın otuz yıllık kaderini belirlediğini ifade ediyor.

Aşar’ın *Hisar* ve *Çaba* dışında *İstanbul*, *Yaratış*, *Fikirler*, *Aile*, *Ajans-Türk*, *Çağrı*, *Kemalist Ülkü*, *İdarecinin Sesi* gibi çeşitli dergilerde şiirleri; *Akşam*, *Vatan*, *Sonbaskı*, *Hakikat*, *Türkgücü*, *Sakarya*, *Anadolu*, *Halkın Sesi* gazetelerinde ve *Kızılay*, *Gençay*, *Kemalizm*, *Köy Postası* dergilerinde makaleleri yayımlanmıştır. Şiirleri 1966 *Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*’nde Yılın En Başarılı Şairleri bölümünde, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*’nde, *Başlangıçtan Bugüne Kadar Türk Şair ve Yazarlar Sözlüğü*’nde, *Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*’nde, *Buket* isimli bir şiir antolojisinde, *Şair Kaymakamlar Antolojisi*’nde ve *Cumhuriyet Dönemi Gazeteci Şairler Antolojisi*’nde yer almıştır.

Nihat Aşar asıl ününü “Nasıl Geçti Habersiz” adlı şiirinin Teoman Alpay tarafından hicaz makamında bestelemesiyle kazanmıştır. Bu şiiri dışında “Yaz Akşamları Kadar” (Çalsam Bir Gün Kapını) , “Nerede”, “Yaprak Dökümü” , “Yar Neredesin” (Saka Kuşları) , “Cilveli Kız” , “Meyhane (İnat Ettim Meyhaneden Çıkmayacağım)” , “Macera (Yeter Bu Kadar Aşka)” adlı şiirleri farklı bestekârlar tarafından bestelenmiştir.

Nihat Aşar edebiyat dışında resimle de ilgilenen, yağlı boya tabloları bulunan ressam şairlerdendir. Bu özelliğinin şairliğine de etki ettiğine sonraki bölümlerde değineceğiz.

2. Edebi Kişiliği Hakkında Yazılanlar¹

Şair-yazar Halil Soyuer², Nihat Aşar'ın eserlerinin gelecek nesillere kalacağına ve adının dilden dile dolanacağına bir şüphesi olmadığını söylerken, onun sanatın başarı çizgisini çoktan aşmış bulunduğunu dile getirmektedir. Soyuer'e göre şair, aşkı, memleket gerçeklerini, kendi hayat görüşü ve felsefesini en güzel deyişler ve en lirik şiirlerle okuyucuya sunmaktadır.

Feyzi Halıcı³ ise onun sanatını överken “Yedi Meşaleciler'den bu yana hece veznini bu kadar güzel kullanan Nihat Aşar'dan başka kaç şair kaldı ki?” sorusuyla şairin hece veznini kullanma becerisini övmüştür.

Şair İlhan Geçer⁴ ise Nihat Aşar'ın şiirlerini konuşulan Türkçe ile yazdığını, geniş bir hayal gücüyle derin bir lirizmi birleştirdiğini ifade ederek şairin dilinin sadeliğini, hayal gücünün genişliğini ve şiirlerine hâkim olan lirizmi ve tüm bunların başarıyla sentezlenmesinin önemini dile getirmiştir.

Muzaffer Uyguner⁵, Aşar'ı toplumcu şiir ve şiirde dinamizmin bir ekol hâline gelmesi için çaba sarf eden şairlerden biri olarak gördüğünü belirtirken “Aşar, güzel

---

¹ Bu bölümdeki bilgiler, şairin beşinci şiir kitabı olan “Şiir Sofrası”nın girişinden alınmıştır.

² Şairdir. 1921 yılında Edremit'te doğdu. Balıkesir Lisesi'ni bitirip (1940) memurluk ve fıkra yazarlığı yaptı. Çaba adlı bir sanat dergisi yayımladı. Şiir neşrine *Çınaraltı* ve *Yedigün* dergilerinde başladı. İlk şiirlerinde halk şiiri geleneğine bağlı idi. Sonra aruz ölçüsü ve rübâî şeklinden faydalanarak değişik söyleyişler denedi.

Şiir Kitapları: *Liman, Kin, Aylak İnsanlar Kenti, Kör Kuyu, Akşamüstü*

³Şairdir. Konya'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü'nü bitirdi.(1950) Ticaret ile uğraştı bir dönem Konya Senatörlüğü yaptı. Çağrı adlı bir [kültür sanat](#) dergisi çıkarmıştır. Fezaî mahlasıyla Yedigün ve Çınaraltı dergilerinde saz şiirleri yazmış, çeşitli şiir [antolojileri](#) hazırlamıştır. Ulusal ve uluslararası birçok sempozyum, kongre, toplantı, aşıklar festivali düzenlemiştir.

Şiir Kitapları: *Bir Aşkın Şiirleri, Masmâvi, İstanbul Caddesi, Günaydın, Dinle Neyden, Gecenin Bir Yerinde İki Ceylân, Selçukyada Aşk*

Antolojileri: *Bizim Şâirler, İstanbul ve Fetih Şiirleri, Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk*

⁴ Şairdir. Şiirleri ve yazıları Anadolu, Çağrı, Çınaraltı, Dergâh, Hisar, İstanbul, Millet, Milli Kültür, Sanat ve Kültür, Size, Son Havadis, Tercüman, Türk Dili, Türk Edebiyatı, Vakıf, Varlık, Yarım, Yedigün, Yücel gibi dergi ve gazetelerde yayımlandı.1950 yılında Munis Faik Ozansoy, Mehmet Çınarlı, Gültekin Sâmanoğlu, Mustafa Necati Karaer ile birlikte "Hisarcılar" grubunu oluşturdu. Mart 1950'de yayınlanmaya başlayan Hisar dergisinin kurucularından olan Mustafa İlhan Geçer çeşitli aralıklarla (1950-1957; 1964-1980) 30 yıl süreyle derginin yazı işleri müdürlüğünü yaptı.

⁵ İnkılapçı Gençlik, İstanbul, Yaratış ve Kaynak dergilerine denemeler yazdı. Daha sonra bu denemelerini Kayın Ağacı adlı kitabında topladı. Ilgaz, Türk Dili, Çağrı, Mülkiyeliler Birliği, Güney, Hisar, Varlık ve Yazko-[Edebiyat dergileri](#)nde şiir çevirileri, eleştiri ve inceleme yazıları yayımladı. Karacaoğlan, Pir Sultan Abdal, Yunus Emre gibi halk ozanlarının yanı sıra, Yahya Kemal, Cahit Sıtkı Tarancı, Salah Bırsel, Memduh Şevket Esendal, Sabahattin Ali ve Yaşar Kemal başta olmak üzere 20'yi aşkın çağdaş edebiyatçının yaşamını ve sanatını anlatan incelemesi bulunmaktadır.

dili ile bizi kendine çekmekte ve apaydınlık dizelerle seslenmektedir.” demiştir.

Nihat Aşar’ın dünya çapında yapılan sanatçı tariflerine aynen uyduğunu ifade eden H. Fethi Gözler⁶ ise şairin edebî kişiliği ve şiirlerini değerlendirilmesini beş maddede toplamıştır:

- Şiirlerin tabîî bir akışı vardır ve herhangi bir zorlamanın eseri değildir.
- Düşünce ve biçim orijinaliteye feda edilmemiştir.
- Orijinalite, çok zaman anlatımın sonunda kendiliğinden doğmuştur.
- “Aydınlık” teması devamlı bir iç çekiş hâlinde şairin atmosferi hâline getirilmiştir.
- Konular insancıl bir görüşle işlenmiştir.

3. Eserleri

3.1 Manzum Eserleri

3.1.1. Yayımlanmış Şiir Kitapları

Şairin yayımlanmış beş şiir kitabı vardır. *Ankara’daki Adam* ve *Bir Dünya İstiyorum* adlı şiir kitaplarının üzerlerinde baskı tarihi yoktur. Ancak, *Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*’nde yer alan bilgiye göre her iki şiir kitabı da 1966’da yayımlanmıştır. (Yalçın, 2010: 231) Ailesinden aldığımız bilgilere göre ise her iki kitabın yayım tarihi 1967’dir. Bu bilinmezliği ve çelişkiyi açıklığa kavuşturacak başka bir kaynağa ulaşamadığımızdan kesin bir sonuca varmak mümkün olmadı. Ancak şairin şiir kitaplarının arka bölümlerinde yer alan listelerde önce *Ankara’daki Adam*’a ardından *Bir Dünya İstiyorum*’a yer verilmiştir. Buna dayanarak basım yılları belli olmamasına karşın önce *Ankara’daki Adam* olmak üzere her iki kitabın art arda yayımlandığını söyleyebiliriz. “Ankara’daki Adam” Ajans-Türk Matbaası’ndan çıkmıştır. Bu kitapta “Ankara’daki Adam”, “Bu Şehir”, “Korku”, “Bir Ben miyim?”, “Uykusuzluk”, “Uyanış”, “Gözlerinde Buldum Kendimi”, “Kadınlar”, “Tarih”, “Sen Gelmelisin”, “Mektup”, “Sokakta Geçen Geceler”, “Sen Baktığın Zaman”, “Karartma”, “Seni Beklerken Düşündüklerim”, “Sen Olsaydın”, “Dönüşsüz Geceler” adlı şiirleri yer almaktadır.

Güzel Sanatlar Matbaası’ndan çıkan *Bir Dünya İstiyorum*, adından da anlaşılacağı üzere şairin hayattan beklentilerini, mevcut düzende gördüğü ve

⁶ Araştırmacı yazardır. Balıkesir Öğretmen Okulunu ve Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği Bölümünü bitirdi. Türk edebiyatı üzerine araştırmalar yaptı, yardımcı ders kitapları hazırladı.

eleştirdiği aksakları, yer yer geçmişe duyduğu özlemlerini konu alan şiirleri ile aşkı anlattığı, özlemlerini dile getirdiği şiirlerini ihtiva etmektedir.

“Gün oldu içimde bir dert yaşamak
Gün oldu yumuşak ve sert yaşamak
Bu kalles dünyada mesele oldu
Riyasız, erkekçe ve mert yaşamak” (Aşar,?:8)

Kitabın başında yer alan bu dörtlülle şair, dürüstçe yaşamının zorluğundan yakınmış ve kitabına bu bezgin ifadelerle başlamayı tercih etmiştir. Kitap, bu dörtlüğü takip eden karamsar birçok şiiri de içermektedir. “Son Mektup”, “Aşk Masalı”, “Kavga”, “Aşksız Kadın”, “Keyfince”, “Kardeşlik”, “Kadın”, “Deli”, “Bir Zamanlar”, “Neyleyim”, “Yalnızlıkların Kraliçesi”, “Dert”, “Aşksız Yaşıyanlar”, “Yıl 1942”, “Güm”, “Çaresiz”, “Yol”, “Kaçabilir misin”, “Yokluğun”, “Öğretmenim”, “Gözlerini Kapama”, “Sensizlik”, “Hep Sana Bu Duyuşlar”, “Ve Yağmur Yağacak Üstümüze”, “Başkaları İçin”, “Dert”, “Kenar Mahalle İnsanın Çilesi”, “Güle Güle”, “Bir Dünya İstiyorum” bu kitapta yer alan şiirleridir.

Üçüncü olarak yayımlanan *Aydınlık* 1968’de Çaba Yayınlarından çıkmıştır. Kitabına verdiği bu isim için şairin edebî ve fikrî muhayyilesinin atmosferidir, diyebiliriz. *Bir Dünya İstiyorum* adlı kitabının başlangıcında yer verdiği sitemkâr dizelerin ardından okuduğumuz karamsar şiirlerin aksine, *Aydınlık* ümit dolu şiirler okuyacağımızı müjdeleyen iki dize bizleri karşılamaktadır:

“Mısralarımın kızlar halı, kilim dokusunlar
Ben öldükten sonra bu şiirleri dostlar okusunlar”

Bir Dünya İstiyorum’da her ne karamsarlık ve ümitsizlik gördüysek de burada şair hayatı ve yaşamayı seven, karamsarlıktan ve kötü duygulardan uzak durmak isteyen biri olarak aydınlık isteğini haykırdığı şiirler kaleme almıştır. Bu kitapta yer alan şiirler şunlardır: “Aydınlık”, “Yaşamak”, “Uzat Ellerini Çocuk”, “Ankara”, “Sen”, “Her Geçen Gün”, “Yarım Kalmış Dualar”, “Onaltıncı Yılımız”, “Bekleyeceksin”, “Yokluğun”, “Ölülerden Utanın”, “Bunalım”, “Bir Karım Olsa

Benim”, “Pişmanlık”, “Aydınlığa Özlem”, “Yazamadığım Şiir”, “Senin Yüzünden”, “Uzun Yaylada Kış”, “Türkiyem”, “Farkındayım”, “Bu Dünyadan Göçerken”, “Nil Nehri Akmıyordu”, “Gerçek Şiir Sensin Kadınım”, “Özlem”, “Ankara”, “19 Mayıs”, “Yeşil”, “Anıttepede Çiçekler Açıyor”, “Florence Nightingale”, “Geldiğin Zaman Güneş Batmış Olacak”, “Bir Elimde Ellerin”, “Kendi Dünyam”, “Sen ve Ben”, “Şairler İnsanları Unuttu”.

Şairin dördüncü kitabı *Nasıl Geçti Habersiz* 1972’de Oğul Yayınlarından çıkmıştır. Teoman Alpay tarafından bestelenen “Özlem” adlı şiirin ilk sözcükleri olan “Nasıl geçti habersiz”, Aşar’ın bu kitabına isim olmuştur.

Bu kitapta, “Nasıl Geçti Habersiz”, “Gözlerin”, “Darmadağınık”, “Macera”, “Güzelliğin Şarkılarda Kalacak”, “Beni Mutlu Kılan”, “Yaz Akşamları Kadar”, “Taşta Benimsin”, “Çınar”, “Yaprak Dökümü”, “Nerede”, “Mutluluk”, “Rüzgârlar Boyunca”, “Ellerle Gezer”, “Son Sevgilim Sen Ol”, “Canım Zübeyde”, “Yar Neredesin”, “Bir İki Üç”, “Mini Etekli Kız”, “Akşamdan Kalma”, “Büyük Efeste Raks”, “Tatlı Kanarya”, “Bekleyeceğim”, “Cilveli Kız”, “Siyah Yorgan”, “Seviyorum Seni Güzel”, “Seven İnsan”, “Meyhane”, “Yalnızlık Kavgası”, “Fezada Aşk”, “Ürperir misin”, “Dörtlük”, “Eski Günler”, “İçinden Kızabilirsin”, “Yuvarlak Şiir”, “Deniz Şarkısı”, “Topuklar”, “Özgürlük”, “Yıldızlara Karşı”, “Çocuklarım Benim”, “Uzun Yaylada Kış”, “Elmas Taşı”, “Yaşamak”, “Şeytan Sofrası”, “Son Mektup”, “Kadın”, “Sen”, “Gerçek Şiir Sensin Kadınım”, “Nil Nehri Akmıyordu”, “Farkındayım”, “Pişmanlık”, “Onaltıncı Yılımız”, “Kendi Dünyam”, “Yol”, “Güle Güle” isimli şiirleri yer almaktadır.

Şairin son şiir kitabı *Şiir Sofrası* şairin vefat ettiği 2005 yılında Türk İdareciler Derneği İzmir Şubesi Yayınları tarafından basılmıştır. Şairin *Hisar* dergisinde yayımlanmış olan şiirleri ve yine önceki kitaplarında olduğu gibi aşkı, yaşama sevincini, doğa ve memleket sevgisini, Atatürk sevgisini anlattığı şiirleri yer almaktadır.

Kitabın ön sözünde Yusuf Ziya Ortaç’ın söz yazarlarının haklarını korumak amacıyla yazdığı “Yağma” başlıklı gazete yazısına (ki bu yazı “Nasıl Geçti Habersiz”in başında yer almaktadır.) atıfta bulunan şair; bestekârların, okuyucuların hatta sazcuların dahi sözlerini kendisinin yazdığı şarkılardan pay aldıklarını, ancak kendisinin emeğinin ve sanatının karşılığını bulamadığını üzülen ifade etmiştir. Ancak bu durumun son yıllarda biraz da düzeldiğini, MESAM (Türkiye Musiki

Eseri Sahipleri Meslek Birliği) sayesinde telif ücreti almaya başladıklarını belirtmeyi de ihmal etmemiştir. Önsözün sonunda şair, okuyucularına “ince duygulu ve lirizm dolu bir dörtlük” sunmuştur:

“Sevsen beni çocuğum
Geçen güne yazıktır
Bugün var yarın yok
İşim bir şarkılıktır”

Yukarıdaki dizelerle sevmenin önemini, hayatın kısa olduğunu anlatan şairin bir şarkılık ömrü maalesef ki kitabın yayımlandığı sene sona erecektir. Burada “bir şarkılık işim” ifadesi genel olarak hayatın kısalığını ifade ederken şair, aynı zamanda sadece bir şarkıyla özdeşleştirildiğini dile getirmektedir.

3.1.2. Süreli Yayınlarda Yer Alan Şiirleri

Şairin *Hisar* dergisinde on bir şiiri yayımlanmıştır. “Canlı Mutluluk” , “Korkuluk” , “Bizim Savaşımız Bu” , “Bırak İnsanlık Aşkına” , “Çelenklerden Döküldü Güller” , “Mabetler” , “Günaydın” , “Ağladın mı Hiç” , “Bir Bütünüz Biz” , “Dönüş” , “Gün Batışları” isimli bu şiirlerin bazıları daha sonra “Şiir Sofrası” adlı kitapta da yayımlanmıştır. Bu şiirlerinde genel olarak aşk, insan ve doğa sevgisi, barış ve huzur temalarını işlemiştir.

Nihat Aşar’ın *Çaba*’nın ilk sayısında yayımlanan şiiri, “Bir Dünya İstiyorum” adlı kitabının başında karşımıza çıkan ve başka yayınlarda da karşılaşacağımız “Yaşantı”dır. Bunun dışında “Rübai” , “Bir Karım Olsa Benim”, “Sen”, “Büyük Efeste Raks”, “Bu Gece”, “Mutluluk” başlıklı toplam yedi şiiri yayımlanmıştır.

3.2. Mensur Eserleri

Yazarın “Esentepe İstasyonu” adlı bir çocuk öyküsü, “Beynelmillel Burs Rehberi” adlı bir inceleme kitabı ile birlikte çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan denemeleri bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM: TAHLİLLER

1. Şiirlerinin Tahlili

1.1. Dil⁷

Nihat Aşar şiir dünyasına Hisar topluluğu içerisinde girmiştir. Dolayısıyla şiirlerinde kullandığı dil de bu edebî topluluğun dil anlayışına paralel olarak gelişmiştir. Daha önce Hisar topluluğuyla ilgili bölümde de belirttiğimiz gibi Hisar grubu üyeleri, şiir dilinin yaşayan Türkçe olması gerektiğini düşünmüştür. Şiirde kullanılan dilin halkın konuştuğu dil ile aynı olması gerektiği, bu dilden farklı bir dil yaratmaya çalışmanın yanlış olacağı görüşündeki tüm Hisarcılar gibi Aşar da şiirlerini halkın kelimeleri ile yazmıştır.

Şairin dili, kuşkuya mahal bırakmayacak şekilde sade, duru ve dolaysızdır. Dizelerinin yalın, akıcı ve anlaşılır olmasına özellikle özen gösteren şair, yaşayan Türkçeyi en doğru şekilde yapmacıklığa düşmeden kullanmaktadır. Örneğin “aşk” kelimesinin Türkçe karşılığı olan “sevi” kelimesini,

“Seviden yana cömerttik birbirimize karşı” (Aşar, 1968: 18)

“Paramparça geride kaldı

Hatıralar, yaşantılar, seviler” (Aşar, 1972: 74)

dizelerinde kullanarak şiirine yakıştırmayı bilmiştir.

“Canım Zübeyde” isimli şiirde yerel ağızlara özgü bazı kelimeler karşımıza çıkmaktadır. Şair, Müslüman olmayanların, özellikle Yahudilerin mezarlığı anlamına gelen “maşatlık” , yıkamak anlamına gelen “yuğmak” , ağırbaşlı, uslu, düz, engebesiz anlamına gelen “dölek” gibi kelimelere şiirinde yer vermiştir:

“Zübeydeyi maşatlıkta oynattılar

İN dereye yuğ entarini Zübeydem

Gir dereye sil terini Zübeydem

Selman Ağa bir ev tuttu Zübeydeye

---

⁷ Bu bölümde kelimelerin anlamları ve eklerin işlevleri ile ilgili verilen bilgiler Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğü'nden alınmıştır.

eşiği dökük” (Aşar,1972:33)

“İşte bu kadar, son söz budur” anlamında kullanılan “vesselâm”, sözün kıyası demek olan “velhasıl”, yararsız, anlamsız manasına gelen “beyhûde” gibi Arapça, Farsça kökenli kelimelerin yanı sıra Azerbaycan Türkçesinde yaygın olarak kullanılan –av ekini içeren, durmaksızın anlamına gelen “biteviye” gibi kelimeler de Aşar’ın şiirlerinde karşımıza çıkmaktadır:

“Velhasıl şu ömrü beyhûde
Bir yük gibi taşır oldu kimisi
...
Gerçekten güzel şey vesselâm” (Aşar, 1972: 69)

“Çılgınca sevişmek istiyorduk biteviye” (Aşar, ?: 14)

1.2.Üslup

Nihat Aşar’ın hem şair hem de bir ressam olduğunu daha önce belirtmiştik. Yağlı boya tablolarını manzara resimleriyle donatan şair, nasıl ki resim sanatını icra ederken gördüklerini renklerle ifade etmişse şiir sanatını icra ederken de doğada ve insanda gördüklerini kelimelerle ifade etmiştir. Şiirlerinde doğa tasvirlerine geniş yer veren şair için tabiatın güzelliği ve nesnelere her zaman önemli olmuştur. Tıpkı ressam-şair Tevfik Fikret gibi Aşar da şiirlerinde bu iki sanatı iç içe geçirmiş; kelimelerle renkleri, sözlerle boyları, tabiatla insanı özdeşleştirmiştir.

Şairin tasvirleri çoğunlukla bir manzara tablosu gibidir:

“Islak çimenlerin yeşil kokusu
Ve ağaçların yeşil kokusuyla birlikte
Dostça gülümseyen tanıdık yüzler
Bu sabah uyanabilmenin sevinci” (Aşar, 1972: 23)

“Nerede çocukluğumun yeşil yamaçlı köyü
...
Güneş yeşilliklerden yanarak çekilirdi

Derelerden salla yüzerek geçilirdi
Nerde ninelerimin pullu yaşmaklı köyü” (Aşar, 1972: 29)

“Deniz Şarkısı” isimli şiirinde şair gördüklerini ve hissettiklerini tasvirleriyle anlatmaktadır:

“Yolları sarı çiçekler sarmıştı
İnce ince bükülen sarı çiçekler
Bir adam denize doğru ilerliyordu
Müjdeliyordu baharı çiçekler
Sonra bir fırtına koptu ansızın
Bellerinden kırdı çiçekleri
Yaprakları yere döktü
Bir gemi demirlemişti rıhtımda
Tayfalar karaya çıkmanın mutluluğunda
Şarkılar dudaklarda öpüşüyordu” (Aşar, 1972: 57)

Şair, bir olay, nesne ya da bir tablo karşısında gönlüne doğan hisleri, aklından geçen düşünceleri şiirleştirmiştir. “Hissin ahenkle lisan oluşu ve lisan kalışıdır şiir.” diyen Yahya Kemal’in şiir anlayışına benzer bir düşünce ile Aşar da his dünyasını şiir vasıtasıyla ortaya dökmüştür.

Şiirlerinde genel olarak mutlu, yaşamaktan keyif alan ve ümitli bir insan portresi yansıtan Aşar, “Korku” adlı şiirinde bu genel atmosferin dışına çıkarak Necip Fazıl’ın “Kaldırımlar”ında hissettiğimiz cinsten hayallerle karışık korkular içinde olduğunu anlatmaktadır:

“Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa saplanan noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayâl görüyorum.”
(Kısakürek, 2004: 161)

Necip Fazıl'ın karanlık sokaklardaki yalnızlığı, iç ürpertisi ve olmayan varlıkların var olduğu hissine kapılması Aşar'ın dizelerinde de benzer bir şekilde karşımıza çıkmaktadır:

“Arkamdan kovalıyor birisi;
Yetişin koşamıyorum ayaklarım tutuldu!
Bahçeme gelmiş gördüm denizi;
Boğuluyorum, boğuluyorum, her tarafım su!” (Aşar, ?: 9)

Yine Nihat Aşar'ın ağaçları insanlara ve dallarını da onu boğmaya çalışan kollara benzetmesi; Necip Fazıl'ın evleri insanlara, pencereleri de üzerine dikilen karanlık gözlere benzetmesiyle paralellik göstermektedir:

“...
Üstüme camlarını, hep simsiyah, dikeyiyor;
Gözüne mil çekilmiş bir âmâ gibi evler.”
(Kısakürek, 2004: 162)

“...
Ağaç insan oluveriyor karşımda;
Çiçeklerinde dudaklarım,
Dalları kollarımda
Ha yokum, ha varım..” (Aşar, ?: 9)

Bu bağlamda değineceğimiz bir diğer şiir, “Büyük Efeste Raks”. Bu şiiri dikkate değer kılan özelliği ise Yahya Kemal'in “Endülüste Raks ” şiirine bir nazire niteliğinde olmasıdır. İki şiir arasında konu ve işleniş bakımında oldukça büyük benzerlikler bulunmaktadır.

“Zil, şal ve gül. Bu bahçede raksın bütün hızı...
Şevk akşamında Endülüs üç def'a kırmızı...
...

Alnında halka halkadır âşüfte kâkülü
Göğsünde yosma Gırnata'nın en güzel gülü..."

(Beyatlı,1969: 151-152)

Beyatlı'nın dizelerinde kokladığımız güller, gördüğümüz renkler ve savrulan şallar Aşar'ın dizelerinde de kendilerine yer bulmuşlardır. O kadar ki aynı tabloya bakan iki şairin iki ayrı anlatımı demek mümkündür.

“Birden ışıklar sönünce etraf kıpkırmızı oldu
Çılgın bir musikî bütün ahengiyle salona doldu
Sanki bir deste gül kopmuş gibi dalından
Etrafa misk gibi kokular yayıldı şalından
...
Gözlerde yanan kıvılcımdı yakan gönülleri
Göğsünden fırlamıştı mevsimin en güzel gülleri
Birden çevremde renk renk etekler açıldı
Uzaklaştıkça sokuldu, yaklaştıkça çekildi
Mestolmuştu bütün gözler, kıvrıldıkça bedenler
Pespembe bir gül yaprağıydı şimdi tenler
...
Bir eşsiz musikî vardı, her gülüşte; her seste
Çılgın gibiydi âlem bu akşam büyük efeste”

(Aşar, 1972: 38-39)

Şairin “Kaldı” başlıklı şiirinde de Orhan Veli'nin “Kitabe-i Seng-iMezar” isimli şiirini anımsatan ifadeler ve söyleyişler bulunmaktadır. Kim için yazıldığı belli olmayan bu şiirde şair, yaşamayı çok seven ancak vefat eden bir yakınından söz etmektedir. Bu kişinin ölümünden duyduğu üzüntü ve şaşkınlığı oldukça kısa, açık ve dolaysız ifadelerle dile getiren Aşar'ın tarzının, Süleyman Efendi'nin ölümünü anlatan Orhan Veli'nin tarzıyla benzeştiği düşünülebilir. Orhan Veli, Süleyman Efendi'nin varlığından hiçbir eser kalmadığını aşağıdaki dizelerle ifade ederken;

“ ...
Artık ne torbasında ekmeğinin kırıntısı,
Ne matarasında dudaklarının izi;
Öyle bir rûzigâr ki,
Kendi gitti,
İsmi bile kalmadı yadigâr.
... ” (Kanık, 2003: 47)

Nihat Aşar; ölenin, telefon rehberindeki ismi ve numarasından başka bir şeyi kalmadığını şu sözcüklerle şiirleştirmiştir:

“Telefon rehberinde kaldı
Adı ve soyadı
Telefon numarası
Oysa yaşamakla
Ne kadar iyiydi arası” (Aşar, 2005: 9)

Nihat Aşar’ın ikinci şiir kitabı olan “Bir Dünya İstiyorum” a ismini veren şiir şairin bu kitaptaki genel düşüncelerini ve isteklerini bünyesinde toplar niteliktedir:

“İçinde kin olmıyan
Bir dünya istiyorum
Yalan, dolan, kalleşlik
İftira ve kötülük bulunmasın insanlarda
...
İnsanları mutlu, insanları şen
İnsanları duygulu, insanları sevgili olsun
Gözyaşı, acı keder
Yazmasın kitapları
... ” (Aşar, ?: 39)

Şairin buradaki üslubu ve isteklerini dile getiriş biçimi Cahit Sıtkı Tarancı’nın “Memleket İsterim” şiirindeki üslubunu andırmaktadır.

“Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.
Memleket isterim
Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun;
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.” (Tarancı, 1964: 20)

Aşar’ın üslubu bakımından dikkatimizi çeken bir başka durum ise şairin halk edebiyatı türüne yakın şiirler yazmış olmasıdır. “Gözlerin” şiirinde son dördlükte yer alan

“Göz deyip te geçme Nihat” (Aşar, 1972: 19)

dizesinde ismini kullanması bizi bu düşünceye itmiştir. Yine bir başka şiirde son dördlükte kendini “Âşık Nihat” olarak nitelendirmesi kanaatimizi güçlendiren bir diğer unsurdur.

“Âşık Nihat yâri boşa arama
İlâç diye zehir sürme yarama
...” (Aşar, 1972: 34)

Çaba dergisinin 1967 Ağustos sayısında yer alan gezer redifli, “Rübai” başlıklı bir dördlük, kafiye ve ölçüsü itibarıyla şairin halk edebiyatı ürünlerine benzer nitelikteki şiirlerine örnek olarak gösterilebilir.

“Gülşende güzel elinde güllerle gezer
Aşk bahçelerinde pembe tüllerle gezer
Bir sevsek de ömür boyunca dilden ne çıkar
Bilmez çekilen cefayı ellerle gezer” (Aşar, 1967: 15)

Üslup ile ilgili olarak Aşar'ın kendi görüşlerini yansıttığı şiirleri de vardır. Şiir yazmanın amacını, şiirin nasıl yazılacağını, gerçek ozan olabilmek için hangi özelliklere sahip olmak gerektiğini anlattığı “Gerçek Ozan” şiiri de bunlardan biridir. “Bir vecize yumurtlamak değil şiir yazmak” dizesiyle şiirine başlayan Aşar, şairlere oldukça sert bir eleştiri getirmiştir. Şair, neden ve nasıl şiir yazılacağını aşağıdaki dizelerde açıklamıştır.

“Yazılan yazılmış söylenen söylenmiş yıllarca
Ne var ki iyiyi ve kötüyü
Güzeli ve çirkini
Doğruyu ve eğriyi
Ayırmak gerek birbirinden
Ve öyle süslü görüntüsüne kapılmadan kelimelerin
İnsanları anlatabilmek yeterince
...” (Aşar, 2005: 16)

Aşar'a göre gerçek ozan olmanın sırrı; gerçekleri ve doğruları çekinmeden anlatmakta, ne olursa olsun doğruları hiç yılmadan savunmakta ve hak bildiği yolda yalnız kalsa bile geri adım atmamaktır. Şair, bu özelliklerin bir ozanın kişiliğinde bulunması ve mutlaka yansıtılması gerektiğini belirtmiştir.

“...
Ozan gerçek ozan olduğunu
Kişiliğiyle doğrulamalı
Ve gerçekleri hiç çekinmeden
Şartlanmadan peşin yargılarla
Sonuna kadar savunmalı
Ve yalnız yürümeli gerekirse
Hak bildiği yolda” (Aşar, 2005: 16)

Aynı konuya temas ettiği “Ozanlar Haykırmalı” şiirinde Aşar, şairlere çağrıda bulunmaktadır. Ozanların; haksızlıklara ve zulümlere karşı baş kaldırmalarını, gerekirse tek başına savaşmalarını ve bunu bir gereklilik olarak gördüğünü

belirtmiştir. Şair, bir ozanın bu vazifeleri üzerine alarak bu çileyi çekmesinin ve bu acılara katlanmasının gerçek ozan olmanın hakkını vermenin bir şartı olarak kabul etmektedir. Aşar, sözlerine son verirken şairleri haykırmayan, yani gerçekleri yazmaktan çekinen bir ülkenin insanların yaşarken büyük sıkıntılar içinde olacaklarını dile getirmiştir.

“... ”

Ben OZAN’ım diye ortalarda

Gezip dolaşıyorlarsa

Gerçek ozan olmanın

Hakkını versinler

Ozanları haykırmayan bir ülkede

İnsanlar nasıl yaşanmış görsünler” (Aşar, 2005: 33)

Aşar’ın ozanlık ile ilgili fikirlerini dile getirdiği bu şiirde, özellikle son iki dizede Mehmet Emin Yurdakul’un görüşlerinden etkilendiği hissedilmektedir:

“Bırak beni haykırayım, susarsam sen mâtem et;

Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet

Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir”

(Akyüz, 1958: 485)

1.3.Vezin ve Kafiye

Vezin ve kafiye şiirde ahengi sağlayan en önemli unsurlardır. Nihat Aşar da şiirlerinde ahengi sağlamak için serbest ölçülü şiirlerinin yanında hece veznini de kullanmıştır. Hece vezni ile yazdığı şiirlerinde de çoğunlukla redif ve kafiye yer vermiştir. Özellikle halk edebiyatı ürünlerine benzer nitelikte yazdığı şiirlerde hece ölçüsü, kafiye, ikileme ve tekrar gibi ahengi sağlayan unsurlar göze çarpmaktadır. Şair, kullandığı hece ölçüsü, uyak sistemi ve işlediği konuyla okurlara bazen bir güzelleme bazen bir semaî ve hattâ bazen bir mani sunmaktadır. 8’li hece ölçüsü ile yazdığı “Seviyorum Seni Güzel” şiirinde şair, aaaa/ bbba/ccca uyak sistemini kullanmıştır. “güzel” sözcüğü, redif olarak görev yaparken aynı zamanda bir tekrar

unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Şair dörtlüklerin son mısralarını da tekrar ederek şiirinde ahengi sağlamıştır.

“Kıskandırma beni güzel
Seviyorum seni güzel
Yıkma tatlı günü güzel
Seviyorum seni güzel

Gel evimin kadını ol
Bende aşkın tadını bul
Sana feda tüm İstanbul
Seviyorum seni güzel” (Aşar, 1972: 44)

Bazı dizelerde hece sayısını tutturabilmek için halk edebiyatı ürünlerinde sık sık karşılaştığımız türden kısaltmalar yapılmıştır:

“Sende sevsen beni n’olur
Aşk dediğin böyle m’olur
Sanma güzelliğin kalır
Seviyorum seni güzel” (Aşar, 1972: 44)

Şair, 11’li hece ölçüsü ile yazdığı “Neyleyim” isimli şiirinde aaab/ cccb/ dddb/ eebb uyak sistemini kullanmıştır:

“Gün doğanda yaylalara çıkmalı
Ateşi alıp da için yakmalı
Duyulan sözlerden gönül bıkmalı
Sana söylenmeyen sözü neyleyim

Şiir yazdım mısra mısra okundu
Mızrabım hafifçe tele dokundu
Deli gönül seni gözden sakındı
Seni görmeyince gözü neyleyim

...” (Aşar, ? : 18)

11’li hece ölçüsüyle yazılan bir diğer şiir “Öğretmenim”de de aynı uyak kullanılmıştır:

“Ovalarda başak sapsarı olmuş
Pancarlar toplanıp vagona dolmuş
Çocuklar okuma çağına gelmiş
Dersin zillerini çal öğretmenim
...” (Aşar, ? : 29)

“Uzun Yayla’da Kış” isimli dördlük de 14’lü hece ölçüsüyle yazılmış, uyaklanışı aaba olan pastoral bir şiirdir.

“Dokunsan çeşmesine elin donar soğuktan
Bir yudum ayran içsen dilin donar soğuktan
Öyle soğuk olur ki uzun yaylada bizim
Erkeği gurbetteyse gelin donar soğuktan” (Aşar, 1972: 62)

1.4. Tema

Nihat Aşar’ın şiirlerinde en çok işlediği temalar aşk, özlem, insan ve doğa sevgisi, yaşama sevinci, aydınlık, Ankara ve memleket sevgisi ve Atatürk sevgisidir.

Şair, hayatının önemli bir kısmını Ankara’da geçirmiştir. Üniversite okuduğu ilk gençlik yıllarından başka çalışma hayatının da gençlik ve olgunluk dönemlerinde Ankara’da yaşamış, burada acı tatlı birçok anı edinmiştir. Şiirlerinde kendisinin de dile getirdiği gibi şair, bu şehirde hayatı tanımış ve yaşam tecrübesi kazanmıştır. Bu sebeple şairin Ankara’ya olan sevgisi ve bağlılığının şiirlerinde bu denli belirgin olması olağandır. Hatta Ankara’ya duyduğu bu sevgiyle şair, ilk şiir kitabına *Ankara’daki Adam* ismini vermiştir:

“Yüksele yüksele nihayet serin rüzgarlı bir tepedeyim...
Büyük evler, büyük yollar, büyük adamlar çevirmiş etrafımı
Bütün bunlar arasında cılız ağaçlar

Ve heyecandan çarpan bir şey!
Park kanepelerine isimlerini oymuş çocuklar;
Hangi tarihlerdi bahsettikleriniz?
Ölüm korkusu muydu titreten dudaklarınızı?
Çankaya sırtlarında bahar gülüyordur şimdi ağaçlarda.
Ankara sırtlarında bayrağımız...
Ben yine eskisi kadar mes'udum.
Güzelliğinin şiirini yazıyorum senden habersiz.

Yıl 1947, harp bitmiş
İnsanlar yeniden yaşamağa azimli
Tren gururlu gidişinden
Zil çalıyor derse yetişmek isteyenlere

Çankaya sırtları şimdi bahar içindedir
Elmadağ kar içinde
Ne heybetli bakışları var Telsizler'in
Kuşların ne gururlu uçuşları

Cevizlikır bağlarında elma ağaçları
Filizlenmiş asmaların uçları
Bağ yollarında otobüsler

Ömrüm bir maceradır bağlarda geçer
İstersen yalnız başına denizi seyret Göztepeden
İstersen kurdelanı çöz de dağıt saçlarını

Ben yine eskisi kadar mes'udum
Güzelliğinin şiirini yazıyorum senden habersiz
İstersen kurdelanı çöz de dağıt saçlarını

Gel basma entarinle Keçiören'e
Bu kadar uzarsa hasretliğin darılırim

Darılırim hala ısrar edersen düşüncende.

Kızlarpınarı'na tırmanmış otobüs
Gel şoför vazgeç bu sevdadan da
Yaya gidelim ağaçlarla kolkola

Ömrüm bir maceradır karmakarışık
Ömrüm bir paradır dağınık
Zengin dilencilerin avuçlarında..”(Aşar, ?: 7-8)

Bu şiirinde Ankara'daki muhit isimlerinden ve o muhitlerdeki mevsimsel özelliklerden bahsederken şair, bu şehri ne kadar iyi tanıdığını göstermektedir. Ayrıca savaş sonrasındaki sakin Ankara'dan ve yaşamaya kaldığı yerden devam etmek için çalışan azimli Ankara insanından söz etmeyi de ihmal etmemiştir.

Aynı kitapta yer alan “Bu Şehir” adlı şiirde ise Ankara ismi hiç kullanılmamış olmasına rağmen, şairin bize aksettirdiği bağlılık duygusu ve yaşanmışlıklar bize bu isimsiz şehrin Ankara olabileceğini düşündürmektedir.

“Çaresizlik içinde dolaştığım
Kışın üşüdüğüm
Yazın bunaldığım
Bu şehir

İçki içtiğim, kumar oynadığım
Kavga edip döğüştüğüm
Parasız, sigarasız kaldığım
Bu şehir

Şiir yazdığım, hayal kurduğum
Oturup günlerce ağladığım
Sevipte sevilmediğim
Bu şehir
Çocukluğumun mavi dünyası

Gençliğin hazin sevdası
Parkında, sokağında hatırası
Ben bu şehirden ayrılamam” (Aşar, ?: 15)

Şair burada bu isimsiz şehirden adeta vazgeçilmez eski bir dost gibi söz etmektedir. Bu şehir; şaire çaresizliği, parasızlığı ve hüznü yaşatmasına rağmen belki “çocukluğunun mavi dünyası” belki de kurduğu hayaller, yazdığı şiirler hatırına asla ayrılanamayacak bir sevgili gibi anlatılmış.

Nihat Aşar’a Ankara’yı sevdiren bir başka unsur ise bu şehrin millî yönünün kuvvetli olmasıdır. Millî duyguları, vatan ve Atatürk sevgisi oldukça güçlü ve yoğun olan şair, şiirlerinde Ankara’ya bir de bu pencereden bakmış, “Karartma” adlı şiirinde Ata’mızın ölümünün anılmasını aşağıdaki dizelerle dile getirmiştir.

“Onbir Kasım gecesi
Karartma vardı Ankara’da
Tüm binalar kapkaranlık
Yollar ışıktan ve renkten yoksundu
Gerçekten bir gün önce on kasımda
Büyük bir insan ölmüştü ansızın
Apaydınlık bir dünya bırakarak geride
...” (Aşar, ?: 22)

Aydınlık’ta da “Ankara” başlığı altında uzun bir şiir kaleme alan şair, bu şiirde şehirden adeta yakın bir dostu gibi bahsetmektedir. Bu şehirde geçen acı tatlı hayatını, yaşanmışlıkları, duygularını ve gözlemlerini Ankara sevgisiyle harmanlayarak anlatmıştır. Duygunun ve lirizmin son derece yoğun olduğu bu şiir oldukça hacimli olmasına rağmen şairin sevgisinin ölçüsünü doğru aktarabilmek adına çalışmamızda şiirin tamamına yer vermeye ihtiyaç duymaktayız:

“Seni kimse benim kadar sevemez Ankara
Sende başladım tanımaya insanları
Senin sokaklarında geçti
Çocukluğumun en güzel anıları

Cömertçe verdim gençliğimi meyhanelere
Seni kimse benim kadar sevemez Ankara
Kimse duyamaz asfaltlarındaki benzin kokusunu
Kimse anlamaz benim kadar
Yaşamının yalnız sende güzel
Günlerin yalnız sende
Yaşanmaya değer olduğunu
Gecelerin iliklere işleyen
Bıçak gibi soğukluğunu
Kimse çekmez benim kadar ciğerlerine dek
Ne meyhaneleri, ne kahvehaneleri, ne otelleri
Kimse bilemez benim kadar
Sırtında iple dolaşan nasırlı elleri
Çankırıkapı'da başlıyan rızık kavgasını
Dışkapı'da Altındağ'da Gülveren'de
Ölülerin bile
Yaşayanlardan daha mutlu olduğunu
Seni kimse benim kadar
Sevemez Ankara
İlk aşkı, ilk ayrılığı sende tattım
Sende aldatıldım, sende atlatıldım
Sende buldum dostların vefalısını
Sende başladı başımı döndüren sevdalarım
Sende çılgınlıklarım, sarhoşluklarım
Sana yazdım ilk kitabımı gözyaşlarımla
Seni kimse benim kadar sevemez Ankara
Bağlarında çiğdem topladığım günlerin
Çocuksu arzuları içimde hâlâ
Pembe yanaklı kızlarınla duraklarında
Dudaklarım mosmor
Ellerim çivi gibi soğuktan
Otobüs beklediğim günlerdeyim
O diz boyu kar olan gecelerinde

Işık ışık uzandım bulvarlarına
Cebimde yarım paket sigaradan başka
Hiç bir şeyim olmadığı günlerde
Seni yaşadım yalnızlığında
Vitrinlerinde doyurdum arzularımı
Kırmızı ışıklı pencerelerin ardındaki mutluluklardan
Pay çıkardım kendime göre avundum
Sıcak ekmek kokusunda doydum
Sabahçı fırınlarının
Seni kimse benim kadar
Sevemez Ankara
Bir ömür boyunca seni yaşadım yalnızlığında
Parklarında boylu boyunca uzanıp
Bedavadan giderdim yorgunluğumu
Ne sevdalar içinde kıvrandığımı
Ne hayaller kurup oyalandığımı
Senden başka kim bilir Ankara
Benim kahrımı senden başka
Kim çekerdi bunca yıl karşılıksız
Sana verdim mısra mısra gözyaşlarımı
Senin rüzgarında üşüttüm ciğerlerimi
Senin güneşinde ısındı ellerim
Sende coşup sende yoruldum
Sende çılgınlık edip, sende duruldum
Seni kimse benim kadar
Beni kimse senin kadar
Sevemez Ankara
Bunu böyle söylemelisin
Bütün dostlara.” (Aşar, 1968: 10-12)

Aşar’ın şiirlerinde gözümüze çarpan en belirgin temalardan biri de aydınlıktır. Aydınlık ve gündüz, şairin düş dünyasında umudu, güzelliği ve mutluluğu simgeleyen ifadeler olurken; karanlık ve gece her türlü kötü duyguyu sembolize

etmektedir. Tıpkı Halit Ziya'nın maviye ve siyaha yüklediği anlamlar gibi Nihat Aşar da aydınlığa ve karanlığa yani beyaza ve siyaha bu türden anlamlar ve çağırışmlar yüklemiştir. Şair aydınlığı karanlığa tercih ettiğini, şiirlerini de aydınlık için yazdığını şu dizelerle ifade etmektedir:

“Yanın ışıklarım, yanın ışıklarım
İtin ellerinizle karanlıkları
Kaldırım önümden şu siyah duvarı
Aydınlık üstünedir yazdıklarım”(Aşar, 1968: 5)

Bir başka şiirinde ise şair, karamsarlıktan ve karanlıklardan kurtulma isteğini aşağıdaki dizelerle haykırmıştır:

“Dokunsanız şu karanlık duvarını
Yıkamaz mısınız?
Dipsiz bucaksız karanlıklardan
Çıkarın gözlerimi ne olur” (Aşar, 1968: 7)

Gece ve gündüzün şair için iyi ve kötüyü, güzel ve çirkini ifade ettiğini açıkça anlayabildiğimiz bir başka şiir ise “Yaşamak”. Aşar'ın, aydınlık gün sevgisi ve karanlık gece nefreti aşağıdaki dizelerde şu şekilde kaleme alınmış:

“Gün başlıyor bizim için
Yepyeni taptaze apaydın bir gün
...
Çok şükür körolası gece bitti” (Aşar, 1968: 8)

“Aydınlığa Özlem” şiirinde de,

“Perdeler açılsın görünsün güneş
Bulutlar çekilsin görünsün güneş” (Aşar, 1968: 24)

dizeleriyle şairin aydınlık isteği güneşi görmeye ifade edilmiştir.

Bu kitaptaki hemen her şiirinde şair, umutsuzlukları aşmak istediğini bir dize

ile de olsa dile getirmekten geri kalmamıştır.

“Yık içimdeki umutsuzluk duvarını” (Aşar, 1968: 9)

dizesi buna verilebilecek en açık örneklerden biridir.

Şairin aydınlık ve Ankara sevgisinden başka insan ve yaşama sevgisi de şiirlerinde dikkatimizi çekecek ölçüde ön plandadır.

“Huzuru ölgün sulara yüzen nilüferlere bıraktık
Bir yokladık bir dinledik kendimizi
Biraz daha sevsek insanları, yaşayacaktık” (Aşar, 1968: 21)

dizelerinde sevgiden yoksun olmayı ölümlerle bir tutan şairin, insan sevgisinin boyutu açıkça görünmektedir.

Önceki bölümlerde de sık sık dile getirdiğimiz gibi Nihat Aşar’ın insan sevgisi şiirlerinin çoğuna konu olacak derecede büyüktür. Birçok şiirinde insanları sevmenin önemini, güzelliğini ve erdemini anlatmaya çalışan Aşar, bu kitapta yer alan “Yıllar” adlı şiirinde de aynı konuyu ele almıştır. Hayatın kısa ve hırsların anlamsız olduğunu vurgulayan şair, ihtirası ölümcül bir zehre benzetmektedir.

“...
İçmem ihtiras denen o ölümcül zehiri
Yıllar sık sık bir dostu alıp alıp gidiyor” (Aşar, 2005: 3)

Şair, “Hepimize Yetmeli Dünya” isimli şiirinde sevmenin bir ihtiyaç olduğunu, insanların savaşmadan; birbirlerini severek dünyayı barış içinde paylaşmaları gerektiğini aşağıdaki dizelerle dile getirmiştir:

“...
İlle de sevmek isterim bütün gücümce
Elele verip bütün çocuklarla
Şarkı söylemek gelir içimden
İlle de savaşız olmalı insanlar

Hepimize yetmeli dünya” (Aşar, 2005: 11)

Aşar’ın insancılığının dizelere döküldüğü bir diğer şiir ise “Florence Nightingale”⁸dir. İnsanlığa kendini adanmış, fedakâr bir gönül insanına övgüler yağdıran bir şiir yazması da tam olarak şairin insan sevgisi ve insanlığa hizmet etme isteğidir:

“Sen fenerli kadın, kendini insanlığa adanmış azize
Sen göklerden gönderilmiş kurtarıcı melektin bize
Nur yağıyordu aydınlığından
Üstüne sisler çökmüş memleketimin
Sen kutsal Ana, Büyük Hemşire” (Aşar, 1968: 12)

Şairin, insanlara ve özellikle çocuklara olan sevgisi hemen her şiirinde göze çarpmaktadır. “Kıymayın Çocuklara” adlı şiirinde şair, çocukların açılmamış bir tomurcuğa benzediğini; bu yüzden nasıl ki tomurcuklar koparılmamalıysa çocuklara da dokunulmaması gerektiğini söylemiştir. Şiirinde çocukları kırlarda açan rengârenk çiçeklere benzeten Aşar, onların savunmasızlığını ve korunmaya muhtaç olduğunu son derece vurucu dizelerle ifade etmiştir.

---

⁸ Florence Nightingale daha küçük yaşlarda hastanelerde hastalara yeterince ilgi gösterilmediğini düşünür ve bunu düzeltmek için hastabakıcı olmak ister. Ailesi Nightingale'e izin vermez. Hastabakıcıların hastalarla birlikte pis işler yaptıklarını söyler ve karşı çıkar. Çünkü o dönemlerde hastabakıcılık hiç bir işi olmayan kızların yaptığı pis bir işti. Ailesine ne kadar baskı yapsa da kabul ettiremez ve ailesinden ayrılarak hastabakıcı olur. Hastabakıcılığın kötü adını silmek ve bunu meslek haline getirmek ister. Bunu ülkenin bakanlarına kadar iletir fakat izin alamaz.

1854 yılında Üsküdar'daki Selimiye Kışlası'nda, Kırım Savaşı sırasında yaralanan İngiliz askerlerinin tedavi ve bakımını yapmıştır. Ayrıca İtalyanca, Fransızca ve İngilizce öğrenmiştir. Savaşın zor koşullarında, gece gündüz demeden yaralılara baktığı için askerler ona **The Lady with the Lamp** yani **Lambalı Kadın** adını vermiştir.

Savaşın sonradan bekar kalıp Londra'da hemşirelik okulu açmıştır. 1907 yılında Liyakat Nişanı alan ilk kadın olmuştur. 1910 yılında ölmüştür. 1961 yılında, Türkiye'de, Şişli'de açılan ilk Yüksek Hemşirelik Okulu'na onun adı verilmiştir. (1989'da merkez olarak kurulan Florence Nightingale Hastanesi de denen binada şimdi şapka biçiminde camdan bir ek bina daha yapılacaktır.) Böylece dünya üzerinde ismini altın harflerle yazdıran ilk hemşire olmuştur.

Doğum günü olan 12 Mayıs, tüm dünyada hemşireler günü olarak kabul edilmiştir.

“...
Çocukların,
Dua edecek kadar
Büyümemiştir elleri,
Ayakları,
Kaçamayacak kadar
Küçüktür.
Onları korkutmayın.” (Aşar, 2005: 29)

Şair, “Eylül Akşamı” şiirinde çocukluğuna duyduğu özlemi anlatırken, buna rağmen “şimdi”de yaşamaktan da şikâyetçi olmadığını, hayatı sevdiğini ve bunun sebebi olan aşkı aşağıdaki sanatsal sözcüklerle dizelere dökmüştür:

“...
Hani ele avuca sığmayan çocukluğumuz
Hani maviliklerde kaybolan yedi renkli uçurtmam
Hani altından geçmek için çırpındığımız büyülü gökkuşağı
Gene de seviyorum yaşamayı
Hele birisi var içimde bilemezsiniz
Nasıl dopdoluyum düşüncesiyle
...” (Aşar, 2005: 31)

İnsan sevgisini yaşamakla eşdeğer gören, milli duyguları bu denli kuvvetli olan bir şairin şiirlerinde insanlığın sorunlarına ve ülkesindeki sıkıntılara yer vermemesi düşünülemez. Şair ülkesindeki ve çevresindeki sorunları görmezden gelmeyerek şiirlerinde işlemiş, hatta bu sorunlara değinmeyen şairleri açıkça eleştirmiştir. “Şairler insanları unuttu” adlı şiirinde şair;

“...
Okullar kapalı, okullar yıkık
Çocuklar ölü, yaralı, sakat
Öğretmenler cephede umutsuz
Babalar şehit

Analar dul, nineler hasta
Gelsin çay, gitsin pasta
Umurunda mı
...
Kitaplar yırtıldı
Destanlar sustu
İnsanlar şairlerini unuttu
Şairler insanlarını” (Aşar, 1968: 49)

Şair 1967 yılında Mısır gezisi sırasındaki gözlemlerini aktardığı “Nil Nehri Akmıyordu” adlı şiirde de insanlığın içinde bulunduğu durumu şu sözlerle dile getirmiştir:

“...
Pişmiş bakla içi satılıyordu nehir boyunca
Nehir boyunca neler satılmıyordu ki
Körpe kızlar analarının boyunca
Parklarda vitrinleniyordu boğaz tokluğuna
Nil Nehri akmıyordu ağlıyordu
...” (Aşar, 1968: 32)

Bu bölümde değineceğimiz bir diğer şiir ise “Tarih”. Büyük insanla küçük insanı, sonsuz kudrete sahip insanlarla sadece “yaşayan” insanı yorumsuz ve sade bir şekilde karşılaştırırken şair, sessiz bir eleştiride bulunmuştur.

“Doyasıya yaşadılar
Krallar, padişahlar, Firavunlar.
Vurup kırdılar, asıp kestiler.
Sabah olunca kalktılar,
Akşam olunca yattılar
Yarı aç yarı tok
İnsanlar....” (Aşar, ?: 17)

Hayatın gereksiz kavgalar ve çekiřmelerle geçtiđinden řikâyet eden Ařar, bu konudaki dűřüncelerini “Kavga” adlı řiirinde řu dizelerle ifade etmiřtir:

“Her gűn yeni bir kavgaya açıyoruz gűzlerimizi
Ekmek kavgası
Aşk kavgası
Sosyal kavga
Siyasal kavga
Kan davası
Toprak kavgası
Kavga etmek için doğmuşuz açıkçası
Toprakta başlıyacak sonunda
Etimizin űstűnde bitinceyedek
Bűceklerin, kurtların kavgası” (Ařar, ?: 11)

“Kavga etmek için doğmuşuz açıkçası” ifadesiyle řair kendini de dahil ettiği kavgacı ve barış yanlısı olmaktan uzak toplumu açık ve dolaysız bir biçimde eleştirmektedir. O kadar ki řair “Dert” adlı şiirinde insanlarla bir arada yaşamanın zorluğunu, insanlardan kaçmak istediğini anlatırken artık yaşamak istemediğini dahi sűyleyecektir.

“...
şu insanları terk etsem peki
Tavřan dađa kűsműř olurdu
Yapamayacağım biliyorum
Aklımdan geçenlerin hiçbirini
Yalnız Tanrıdan diliyorum,
Kısaltсын gűnlerimi” (Ařar, ?: 21)

Bir yanda insanlara bu kadar űfkeli bir Nihat Ařar varken bir yanda da insanlıđın huzuru için dil dűken, insanca ve kardeřçe bir arada yařamanın gerekliđini vurgulayan Nihat Ařar bulunmaktadır. Öyle ki bir řiirinde kaçmak istediđi insanlara bir bařka řiirinde;

“Ver elini kardeşim
Koşalım hep birlikte
Yoruluncaya kadar koşalım
...” (Aşar, ?: 14)

dizeleriyle kardeşlik ve birlik çağrısında bulunmaktadır.

Hisar dergisinin 1979 yılının Nisan sayısında yayımlanan “Bir Bütünüz Biz” isimli şiirinde şair, memleket sevgisini, Anadolu’nun güzelliğini, özgürlüğü, birlik beraberlik duygusunun yüceliğini işlemiş ve barış içinde birlik olma çağrısında bulunmuştur:

“ ...
Yayla bize özgü kekik kokar
Benim anadolum bu billur gibi saf
Benim ülkem bu bölünmez bütün
Her zerre toprağındaki çiğdem
Özgürlük türküsü söyler
...
Sevmek varken doğuşmek niye
Bir bütünüz biz kıvançta tasada elemde” (Aşar, 1979: 18)

Yine *Hisar*’ın Aralık 1979 tarihli sayıda yayımlanan “Gün Batışları” isimli şiirinde Aşar, yaşama sevinci, insan sevgisi, hayatın ve tabiatın güzelliği ile güneşin batmasından ötürü yüreğine dolan hüznü iç içe işlemiştir.

“ ...
Ben böyle değildim her akşam üstü
Bu gün batışlarında bir şeyler var
Gene de çok seviyorum insanları
...
Gün doğar yaşama sevinci belirir içimizde
Pırıl pırıl sularda yüzer güneş
Islak çiçeklerde gülümser şebnemler

Gün batışlarında akşam üstleri
Hep hüzünlü şarkılar çalar plaklarda
Kadehlerde avutmak isteriz kendimizi” (Aşar, 1979: 18)

İnsan aşığı Nihat Aşar aynı zamanda bir memleket aşığıdır. Doğa, insan ve memleket sevgisini iç içe harmanlayarak anlattığı “Kardeşlik Türküsü” şiirinde

“...
Bütün canlıları seviyorum
Özellikle bütün insanları
Özellikle kendi ulusumun insanlarını
Bütün ulusumu seviyorum” (Aşar, 2005: 55)

dizeleriyle kendi ulusuna duyduğu sevginin üstünlüğünü vurgulamıştır. “Aydınlık Türkiyem” şiirinde vatanımızın denizinden, gökyüzüne; toprağından iklimine kadar her bir özelliğini övgüyle anlatan şair, ülkemizi “yarı cennet” olarak nitelendirmektedir.

“...
Her köşesinde yarı bir cennet parıldar
Aydınlık Türkiyemin haritasında” (Aşar, 2005: 50)

Millî duyguları çok güçlü olan Nihat Aşar tam bir Türkiye âşığıdır, desek abartmış olmayız. Şair, “Türkiyem” şiirinde yollarından mevsimlerine, ekmeğinden suyuna, tarlalarından kırlarına kadar memleketine duyduğu sevgiyi en coşkun ifadelerle anlatmıştır. Buna rağmen övgülerinin abartısız olduğunu vurgulamak isteyen şair, şiirin son dördlüğünde duygularının zirvesine çıkmıştır:

“Sana destanlar yazıp göklere çıkaramam
Çünkü parlak sözlerle iyi değildir aram
Geçmişin şerefiyle kapanmıyor yaram
Gözlerimdeki yaşla dizlerine kapandım
TÜRKİYEM.” (Aşar, 1968: 29)

Aşar, aynı duygularla yazdığı “19 Mayıs” adlı bir şiirinde o günü, görmüşçesine canlı ve coşkun tasvirlerle anlatmıştır. Ata’nın Samsun’a çıkışını “büyük gündüzlerin” başlangıcı olarak nitelemesi; aydınlığı, zaferi ve Ata’mızı özdeşleştirmesi aşağıdaki sözcüklerle şiirleşmiştir:

“...
Samsun’da geceler
Büyük gündüzlere gebeydi
Bir aydınlık, bir güneş belirdi birden
Gökyüzüyle denizin öpüştüğü yerden
...” (Aşar, 1968: 38-39)

Aşar, yine aynı şiirde Ata’mızı karşısında görmüşçesine canlı bir şekilde tasvir etmektedir:

“...
Bir duruş dimdik
Bir bakış keskin
Bir baş ki, kararlı ve kesin
...” (Aşar, 1968: 38-39)

Şairin Atatürk sevgisi ve ona olan hayranlığı “Anıttepede Çiçekler Açıyor” adlı şiirinde şu sözcüklerde hayat bulmuştur:

“...
Anıttepe cennet mekânın
Zincirini kıran tek adam
Köhne zamanın” (Aşar, 1968: 41)

Memleket sevgisine paralel olarak Atatürk’e olan sevgisi ve saygısı çok kuvvetli olan şairin bu konudaki duyguları ve hassasiyeti birçok şiirine yansımıştır. Ata’mızın hayatta olmamasından ötürü duyduğu acıyı “Atatürk” isimli şiirinde son

derece hüzünlü ve duygusal sözlerle ifade eden şairin samimiyeti tüm sözcüklerinde hissedilmektedir.

“Yıllar geçti üstünden acımız hala taze
Bu kutsal emaneti bırakıp gittin bize
Her yıl kasım ayında içimiz burkuluyor
Sensiz bu dört mevsimi geçirmek zor oluyor” (Aşar, 2005: 14)

Yukarıdaki dizelerde vatani, Ata’mızdan miras kalan kutsal bir emanet sayan şair; bir sonraki dörtlükte eserlerinin hala ayakta olmasıyla teselli bulduğunu söylerken, bu eserlere ve kutsal emanete sahip çıkmak için söz verecektir. Şair için Ata’nın eserlerine ve emanetine sahip çıkmak demek bayrağımızın her daim dalgalanması, vatanımızın daima hür olması demektir.

“Lakin avunuyoruz eserlerin ayakta
Hayalin hala canlı, dalgalanan bayrakta
Biz sana söz vermiştik, sözümüz gene sözdür
Hiç gölge düşürmedik, vatanım gene özgür” (Aşar, 2005: 14)

“Atatürk’ü Gördüm” başlıklı şiirinde, Atatürk’ü rüyasında gördüğünü anlatan şair tüyler ürperten, insanı silkeleyen dizelere imza atmıştır. Samimiyeti ve yapmacıksızlığı tüm sözcüklerinden anlaşılan şiirde Ata’mızın ağzından her bir vatan evladına sitemler vardır.

“...
Üzgündü üzüntülüydü
Her gece anıtkabir şeref defterine
Yazılanları okuduğunu söyledi
“Yazılanlar yapılanlarla
Birbirini tutmuyor” dedi” (Aşar, 2005: 35)

Devamında Ata'mızın vatani bizlere emanet ettiğini hatırlattığını söyleyen şair, emanete layıkıyla sahip çıkamadığımızı, ilerlemek yerine gerilediğimizi, aydınlıklardan karanlıklara sürüklendiğimizi ifade etmektedir.

“...
Düşünceliydi kederliydi
Bizlere emanet ettiğini söylüyordu
Bu eşsiz cumhuriyeti
Pırıl pırıl aydınlıklardan
Kapkara karanlıklara doğru
Koşar adım gidişimize hayretle bakıyordu
...
Verdiğimiz bunca savaş
Boşa mı gitti der gibiydi
...” (Aşar, 2005: 35)

Gördüğü bu rüyadan dolayı büyük bir keder duyan şairin, derin bir üzüntü içinde olduğu her dizesinden kolayca hissedilebilmektedir. Muhatap olduğu sitemlerden dolayı mahcubiyet ve suçluluk duygusu içerisinde olan Aşar, dizelerine son verirken kendisiyle aynı hislere sahip olmasını istediği okuyucuya karşı inandırıcı olma çabası içerisine girmiştir.

“...
Yalanım yok gerçekten oydu
Üzgündü, üzüntülüydü.” (Aşar, 2005: 35)

Şair, içindeki büyük yaşama sevincini ise “Kendi Dünyam” isimli şiirinde şu ifadelerle dile getirmiştir:

“Dün gece düşündüm de kendi kendime
Gerçekten güzel şey yaşamak
Nefes almak, su içmek, bir oh diyebilmek
...” (Aşar, 1968: 47)

“Bir Zamanlar” adlı şiirinde şair, geçmişe olan özlemini ve anılarda yaşama isteğini şu dizelerle dile getirmektedir.

“Bağlar caddesinde geçide yakın
“Bir haneyi viranımız,” vardı
Hayalim sabaha kadar uzardı
Beni hatıralarla yalnız bırakın
Bahçemizde sarmaşık, akşamsefası
Komşularda bir dostluk, kardeş vefası
Sokakta çocuklar bir kuş yuvası
Beni hatıralarla yalnız bırakın
O zamanlar evlerden neş’e taşardı
Anam, babam, kardeşim hepisi vardı
Genç yaşta başımı bir sevda sardı
Beni hatıralarla yalnız bırakın” (Aşar, ?: 17)

Geçmişte kalan güzel yılların ve anılara duyulan özlemin anlatıldığı bu şiirde şair, zamanın hızla akıp geçtiğinden bîhaber gibidir:

“Nasıl geçti habersiz, o güzelim yıllarım
Bazen gözyaşı oldu, bazen içli bir şarkı
Her anını eksiksiz dün gibi hatırlarım
Dudaklarımda tuzu, içimde durur aşkı” (Aşar, 1972: 17)

Şair, geçmişe duyduğu özlemi, eski günlerini aradığını şu dizelerde de dile getirmiştir:

“Hani o saçlarına taç yaptığım çiçekler
Hani o güzel gözlü ceylanların pınarı
Hani kuşlar, ağaçlar, binbir renkli böcekler
...” (Aşar, 1972: 17)

Bu dizelerin ardından gelen “Nasıl yakalamıştık saçlarından baharı” dizesi ise şairin mutluluğunu anlattığı, baharı mutlu ve cıvıl cıvıl bir genç kızın şahsında kişileştirdiği, şiirini devleştiren bir ifade olmuştur. Murathan Mungan bu dize hakkındaki beğenisini “Bazı dizeler vardır ki insanın yüreğine ok gibi saplanır. “Nasıl yakalamıştık saçlarından baharı” 30 kitap yazsan bu duyguyu anlatamazsın” (Aşar, 2005) sözleriyle ifade etmiştir.

Aşar, şiirde bu dizeden sonra artık o güzel günlerin geride kaldığını kabul eden ve bundan mutsuzluk duyan bir havaya bürünmüştür:

“Artık ne gözlerimde denizlerin rengi var
Ne de dudaklarımda dudaklarının tuzu
Günlerimin düzeni ne de bir âhengi var
Başımda bir ağırlık, içirimde bir sızı” (Aşar, 1972: 17)

Şair, geçmişte kalan güzel ve mutlu günlerini unutmak bir yana ancak o günleri anarak yaşayabildiğini şu sözcüklerle ifade etmiştir:

“Ben hâlâ o günleri anarsam yaşıyorum
Sanki mutluluğumuz geri gelecek gibi
Hâlâ güzelliğini şuramda taşıyorum
Dalından koparılmış beyaz bir çiçek gibi” (Aşar, 1972: 17)

“şuramda” ifadesiyle şair muhtemelen kalbini kastetmiştir. Aşar, sevgilisinin güzelliğini göğse takılan beyaz, taze bir kır çiçeğine benzeterek hafızalarımıza kazınan latif dizelere imza atmaya devam etmiştir.

Hisar dergisinin 1976 yılının Haziran sayısında yer alan “Dönüş” adlı şiirinde şair, sevdiklerinden ayrı kalmanın hüznünü ve yalnızlığın acısını oldukça lirik bir üslup ve hazin sözcüklerle dile getirmiştir. Sıladan uzaklaşmasını kuşların göçüne benzeten şair, göç vakti dolup göçmen kuşların geri dönmesine rağmen kendisinin hâlâ geri dönememesinden yakınmaktadır. Şair, kuşların özgürlüğüne ve mutluluğuna imrenirken, sıra ile gurbet arasındaki mesafenin uzaklığını bir ömürle eş tutmuştur:

“Kuşlar bile döndüler uzak iklimlerden
Birlikte yolculuğa çıktığımız kuşlar
Bense tutsağım hâlâ
Uzağım sizden bir ömür kadar” (Aşar, 1976: 23)

Ayrılığın ve özlemin ilacı olarak zamanı medet umulacak bir şahıs yerine koyan şair, bir yandan mutsuzken bir yandan da ümitli bir bekleyiş içerisindedir:

“Hep ellerine bakıp durdum zamanın
Sizden bir şeyler getirir umuduyla
...” (Aşar, 1976: 23)

İki dördlükten oluşan bu şiirde şair, sevgilisinin kendi için ne ifade ettiğini anlatmaktadır. Sevgilisinin dünyasını aydınlattığını, kendisini ısıttığını ve aynı zamanda uykusuz bıraktığını şair aşağıdaki dizelerle ifade etmiştir:

“Sen karanlık dünyamın renk getiren mumu
Sen donan ellerimi ısıttığım eldiven
Sen yıllardır gözümde alıp giden uykumu
Sen dört elle sarılıp çıktığım ilk merdiven” (Aşar, 1966: 11)

İkinci dördlükte şair, sevgilisini daha yoğun ve karmaşık benzetmelerin içine sokmuş, sevgilisinin aslında kendisi için her şey demek olduğunu ifade etmek istemiştir:

“Sen çocuk dünyamdaki büyüleyici zaman
Sen gençlik günlerimin özlenen tek meyvası
Sen gözümde akan yaş, içimden boşanan kan
Sen acımsın özlemsin isteksiz açıkçası” (Aşar, 1966: 11)

1967 Mart sayısında yayımlanan “Bir Karım Olsa Benim” şiiri *Aydınlık*'ta da yayımlanmıştır. Bu şiirde canına tak eden yalnızlıktan yakınan şair, elleri beyaz ve

ufak, içi berrak bir hayat arkadaşı tasvir etmektedir. Gülüşüyle dinleneceği yarısını arayan şairin kaleminden oldukça lirik dizeler dökülmüştür:

“ ...
Bir karım olsa benim
Bir dünya kurardım ona gönlünce
Başucunda ellerini tutup gülünce
Yalnız onda giderirdim yorgunluğumu
Yalnız onda dinlenirdi benim
Bir karım olsa benim
Bütünü değil yarım olsa benim
...” (Aşar, 1967: 12)

Nihat Aşar’ın şiirlerinde sıkça karşılaştığımız bir diğer motif ise “yeşil göz”dür. Doğa ve çevre tasviri yaparken ağacın, yaprağın yeşiline sıkça vurgu yapan şair, şiirlerinde övdüğü gözlere de bu rengi yakıştırmıştır:

“Yaprakların yeşili vurulmuş gözlerine” (Aşar, 1972: 20)

“İlkbaharın yemyeşil renkleri gözlerinde” (Aşar, 1972: 24)

“Kalbime doluyor yeşil gözlerin” (Aşar, 1972: 28)

“Gel çiçekten güzel tatlı kanarya
O yeşil boyalı bakışlarınla” (Aşar, 1972: 40)

“Yeşil yokmuş gibi gözlerinden başka
Bakışlarım çivilenmiş yeşilliğine” (Aşar, 1968: 43)

1.5. Edebî Sanatlar

Şiir dili, etkileyici ve estetik olması bakımından normal konuşma dilinden farklıdır. Bu dili bir üst basamağa taşıyan belli başlı unsurlar vardır. Bunların başında da edebî

sanatlar gelir. Edebî sanatlar, Türk edebiyatının ilk devirlerinden beri meydana getirilen eserlerde kullanılmıŖtır. Her Ŗair gibi Nihat AŖar da sözünü ŖiirleŖtirirken edebî sanatlara sık sık baŖvurmuŖtur. Ŗairin en sık kullandığı sanatların baŖında teŖbih gelmektedir. Ŗair, anlatımını ve tasvirlerini güçlendirmek amacıyla teŖbih sanatını sıklıkla kullanmıŖtır. ‘‘Darmadağınık’’ adlı Ŗiirinde sabahın kızılıllığını anlatırken Ŗair, gneŖi alev (kızıl) saçlı bir kadına benzetmiŖtir:

‘‘Bir sabah doğar ki alev saçlı gneŖ
Aralık perdelerden bir kadın gibi süzülür’’ (AŖar, 1972: 21)

Bir baŖka Ŗiirinde ise Ŗair, gün aydınlığını anlatırken gneŖi altına benzetmiŖtir:

‘‘Portakal bahçelerinde altın sarısı gneŖ’’ (AŖar, 1972: 30)

Ŗairin dizelerinde gneŖ sarı bir altın iken gece siyah bir çarŖaftır:

‘‘Siyah bir çarŖaf gibi kesip geceyi ortasından
Yalnızlığımın üstüne örtmek isterim’’ (AŖar, 1972: 47)

Yine farklı Ŗiirlerinde Ŗair, kadınların güzelliğini anlatırken onları çiçeklere benzetmiŖtir:

‘‘O denli güzel kadınlar
Kır çiçekleri ve gelincikler gibi’’ (AŖar, 1972: 23)

‘‘Lle bahçelerinde ačan bir zambaksın sen’’ (AŖar,1972:24)

Bu dizede Ŗair sevgilisini zambağa benzetirken, bu zambağın lale bahçelerinde aıtığını, yani bulunduğu yerde çevresindeki herkesten farklı olduğunu vurgulamıŖtır. Bu Ŗiirde dikkatimizi çeken diğer benzetmeler ise Ŗyledir:

“Coşkun bir su gibisin duyguların derinde
İklimler ötesinden derlenmiş buketsin sen

...

Yaz akşamları kadar temiz ve berraksın sen” (Aşar, 1972: 24)

Bazen sevgili çiçeklerden bile güzeldir:

“Gel çiçekten güzel tatlı kanarya” (Aşar, 1972: 40)

Aşar, sevgilisinin güzelliğini çeşitli benzetmelerle tasvir ederken, sözlerini de ihmal etmemiştir:

“Tatlı bir musiki senin sözlerin” (Aşar, 1972: 28)

“Gerçek Şiir Sensin Kadınım” adlı şiir ise, şairin sevgilisine yaptığı benzetmelerden meydana gelmiştir:

“Sen bir gül bahçesinin kadını

Ben bakıcısıyım

Sen fenersin kadını

Ben yakıcısıyım

Sen varlıksın, servetsin, mülksün

Ben tapucusuyum

...

Sen mabetsin, putsun, tapınaksın

Ben tapıcısıyım

...” (Aşar, 1972: 70)

Aynı şekilde “Sen” başlıklı şiirinde de şair, sevgilisi ile ilgili birçok benzetme yapmıştır.

“Sen karanlık dünyamın renk getiren tek mumu

Sen donan ellerimi ısıtan tek eldiven

...

Sen çocuk dünyamdaki büyüleyici zaman
Sen gençlik günlerimin özlenen tek meyvası
Sen gözümden akan yaş, içimden boşanan kan
..." (Aşar, 1972: 75)

“Şeytan Sofrası” başlıklı şiirde ise şair, adaları yeşil gözlü kadınlara benzetmiştir:

“Adalar yeşil gözlü kadınlar gibi boylu boyunca uzanmıştı”

“19 Mayıs” şiirinde ise Aşar, umudu aydınlık deniz fenerlerine benzetmiştir:

“Gözlerde umut deniz fenerleri gibi” (Aşar, 1968: 38)

Şair, “Ankara” adlı şiirinde soğuğu bıçağa benzetmiştir:

“Gecelerin iliklere işleyen
Bıçak gibi soğukluğunu
...” (Aşar, 1968: 10)

Aşar’ın sıkça kullandığı bir diğer sanat ise teşhistir (kişileştirme). “Yaz Akşamları Kadar” başlıklı şiirinde şair, sevgilisinin bakışlarını raks eden bir kişi olarak nitelemiştir.

“Raksetsin bakışların döndürdükçe başımı” (Aşar, 1972: 24)

Şair, “Çınar” isimli şiirinde çınar ağacını, “Uyanış” adlı şiirinde toprağı kişileştirmiştir:

“Çınar Anadoludur
İçi dertle doludur
...
Yapraklarında dil var

Türkü mırıldar çınar

...

Nice yiğitler gördü

Kahraman serdar çınar” (Aşar, 1972: 26)

“Toprak uyanıyor Anadolu’da

“Karabağrı açılmış çileli toprak” (Aşar, ?: 12)

“İçinden Kızabilirsin” isimli şiirinde ise Aşar, evreni kişileştirmiştir:

“Tutup saçlarından evrenin başını

Bir sağa, bir sola çarpsam” (Aşar, 1972: 55)

“Şeytan Sofrası” başlıklı şiirde ise ay aşk acısı çekerken *Ankara’daki Adam*’da tren gururlu bir insandır:

“Tutulmuştu bir güzele, sancısı vardı ayın” (Aşar, 1972: 65)

“Tren gururlu gidişinden” (Aşar, ?: 7)

“Sen Olsaydın” isimli şiirindeki teşhis ise şöyledir:

“Ne yıldızlar kayardı alabildiğine

Ne dalgalar döverdi kıyıları insafsızca” (Aşar, ?: 25)

Aşar’ın şiirlerinde dikkatimizi çeken bir diğer sanat ise istifhamdır.

“Yakar mı insan oğlunu böyle sevdalar ömür boyunca

Var mıdır sen denli kadınlar yeryüzünde” (Aşar, 1972: 67)

“Bana mı öyle geliyor

Yoksa gerçek bir oluş mu bu?” (Aşar, ?: 12)

“Bir ben miyim ağlamaklı bu ıssız gecelerde?” (Aşar, ?: 10)

Şiirlerde kullanılan bir diğer sanat ise telmihtir. Yunan mitolojisindeki aşk ve güzellik tanrıçası, Osmanlı denizcisi olan Murat reis gibi tarihî kişiler Aşar’ın dizelerine konuk olmuşlardır:

“Afroditin yıkandığı sâhillerden esen rüzgâr
İkibin beşyüz yıldan beri aynı güzelliğe yanmıştı
...
Midilli önlerinden batarken güneş
Sanki Murat Reisin sesiydi gelen bize” (Aşar, 1972: 65)

Değineceğimiz bir başka sanat ise hüsn-i ta’lildir. “Sen Baktığın Zaman” adlı şiirinde Aşar, çiçeklerin açmasını veya solmasını, yıldızların kaymasını sevgilisinin bakışına bağlamıştır:

“Güneş bile bakışına dayanamayıp
Ters çevirir dünyaya yüzünü
Sen baktığın zaman ağaçlara
Eğer gülersen beyaz çiçekler açar
Eğer somurtursan bilki
Teker teker dökülür yapraklar
Sen baktığın zaman gökyüzüne geceleri
Yıldızlar kayar sonsuzluğa doğru” (Aşar, ?: 21)

2. Mensur Eserlerinin Tahlili

2.1. *Hisar* Dergisi’ndeki Yazıları

Hisar’ın Ekim 1973 tarihli sayısında yayımlanan “Viyana Fantastik Gerçekçilik Okulu” başlıklı yazısında Nihat Aşar, okuyucuya resim alanındaki bir sanat akımı hakkında bilgi vermektedir. Tıpkı Tevfik Fikret gibi aynı zamanda ressam olan şairin resim alanındaki gelişmelerle ilgili olması son derece olağandır. Aşar, yazısında Viyana Fantastik Gerçekçilik Okulu adlı akıma bağlı olan sanatçıları tanıtmış ve akımın özelliklerinden söz etmiştir.

Öztürk Emiroğlu'nun Hisarcılar ile ilgili olarak ortaya koyduğu çalışmasında, Nihat Aşar'ın bu konu hakkındaki yazısına şu şekilde değinilmiştir:

“Dergide resim, heykel ve karikatür konuları üzerine en fazla yazıları yayımlanan Malik Aksel'dir. Bu konu üzerine dergide yazıları çıkan diğer isimler arasında Mazhar Aykut, Nihat Aşar, Fuat Pekin'i sayabiliriz.” (Emiroğlu, 2000: 196)

Derginin Ocak 1974 tarihli sayısında yayımlanan “Vatanım Benim” başlıklı yazısında ise Aşar, Şinasi Özdenoğlu'nun aynı adlı şiir kitabını tanıtmıştır. Yer yer şiirlerden örnekler veren şair, Özdenoğlu'nun üslubundan ve eserinden övgüyle söz etmiştir.

Şair yazı içerisinde sanata gerekli saygının gösterilmemesinden, bazı kalitesiz ve günlük eserlerin halk tarafından daha çok rağbet görmesinden ve sanatın bazı kişilerce ideolojilere ve siyasal propagandalara alet edilmesinden yakınmıştır.

2.2. Çaba Dergisi'ndeki Yazıları

Çaba dergisinde Nihat Aşar'ın şair kimliği kadar yazar kimliği ile de karşılaşmaktayız. Yeri geldiğinde duygu ve düşüncelerini dizelerle, yeri geldiğinde satırlarla ifade eden şair burada aynı zamanda bir eleştirmendir. Yeni çıkan kitaplar hakkında yazdığı tanıtım yazılarında kitapların yazarlarını ve şairlerini hem beğendiği yönleriyle hem de kusurlarıyla ele almıştır. Şair ve yazarları övmenin yanı sıra yeri geldiğinde onlara eksiklerini gidermeleri için tavsiyelerde de bulunmuştur. Ancak yazar, dergide yayımlanan ilk yazısında tüm bunlardan önce sanat ve sanatçılar hakkında genel bir yazı kaleme almış, sanatçıların sorunlarını dile getirirken kendi durumundan örnekler sunmuştur.

Bahsettiğimiz yazı Çaba'nın 1967 Ocak sayısında Aşar'ın ilk yazısı olarak yer almıştır. “Sanatçının Kaderi” başlıklı bu yazıda yazar, toplumumuzda sanatçılara hak ettikleri değerin verilmediğinden, sanatçıların geçim kaygısının ağır yükü altında ezilmeye terk edildiğinden bahseder. Bir toplumun uygarlık seviyesinin ancak sanatına ve sanatçısına verdiği değere paralel olarak yükselebileceğini dile getiren Aşar, eski Türk toplumlarında ve Osmanlı Devleti'nde sanatçılara bugün olduğundan daha fazla değer verildiğini de belirtmiştir. Aşar, genel düşüncelerinin ardından kendi özel durumunu kastederek sanatçıların uğradıkları haksızlıklardan da söz etmiştir. Bir şiirin bestelenmesiyle bestecinin, okuyucunun hatta şarkıyı çalan

enstrüman grubunun dahi para kazandığını, ancak şiirin sahibinin emeğinin karşılığını alamadığını anlatan yazar, meselenin sadece para kazanamamak olmadığının da altını çizer. Aşar'ın asıl yakındığı durum, meşhur olanın, takdir görenin ve alkışlananın da çoğu zaman şair yerine okuyucu olmasıdır. Şarkı yıllarca dillerden düşmeyecek bir güzellikte olmasına rağmen şairinin adının halk tarafından hiç bilinmemesi, plakların üzerine yazılmaması, radyoda veya sahnede anons edilmemesi şairin en çok üzüldüğü durum olarak bu yazıda karşımıza çıkar.

Bu yoldaki yakınmalarını sürdüren yazar, sanatçısına yüz çevirmiş bir toplumun kalkınmasına ve uygarlık düzeyine ulaşmasına imkân olmadığına da ekler. Fuzuli, Yunus Emre, Yahya Kemal gibi şairlerin şehir meydanlarına, üniversite bahçelerine heykellerinin neden dikilmediğini, bu kişilerin topluma olan hizmetlerinin bir politikacıdan yahut bir kumandanandan daha mı az olduğunu sorgulayan yazar, yazısına son verirken kendisi cevaplamıştır. Sanatçının topluma karşı tehlikeli bir insan olarak gösterilmek istendiğini dile getiren yazar, bunun sebebini açıklamayı da ihmal etmemiştir. Aşar'a göre; sanatçı kişi, düşündüklerini ve hissettiklerini hiç çekinmeden dile getirdiği için bazı kimselerin veya zümrelerin kendi çıkarlarını korumak adına sanatçıları pervasızca harcamıştır.

Derginin 1967 Mayıs sayısındaki “Çaba’da Kitaplar” adlı bölümde yer alan “Erzurum Mânileri” başlıklı yazısında Aşar, kendi gibi şair-kaymakamlardan olan Süreyya Şehidoğlu'nun Erzurum yöresinin anonim manilerini derlediği, “Erzurum Mânileri” adlı çalışmasını tanıtmaktadır. Kitapta yer alan manilerin sayısı, dizilişi ve konuları hakkında bilgiler veren yazar, ayrıca çalışmanın bilimselliği üzerinde durmuş, çalışmada faydalanılan kaynakların ve derleyicilerin isimlerinin yer aldığını özellikle belirtmiştir. Derlenen mânilerde kelimelerin konuşulduğu gibi yazıldığının altını çizen yazar, mânilerde mahalli ağzın, söyleyiş özelliklerinin, örf ve ananelerin kolayca teneffüs edildiğini ifade etmiştir. Yazar, değerlendirmelerini mânilerden bol bol örnek vererek süslemiş ve Süreyya Şehidoğlu'nu Türk edebiyatına yaptığı hizmetten ve kazandırdığı değerli eserinden dolayı tebrik etmiştir.

Derginin 1968 Mayıs sayısında yayımlanan “Ali Naili Erdem ve Kömür Şiiri” başlıklı yazısında Aşar, Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem'in *Çaba*'da yayımlanan “Kömür” adlı şiirini değerlendirmiştir. Şiirin, yeni bir söyleyiş, içtenlik ve gerçekçi bir görüşle yazıldığını belirten Aşar, şiirin detaylı değerlendirmesine geçmeden evvel Ali Naili Erdem ile gençlik yıllarında İzmir'de dost olduklarından, başka genç şair

arkadaşlarıyla beraber sanat sohbetleri yaptıklarından, İzmir Halkevi tarafından yayımlanan *Fikirler* dergisi ile Mehmet Kaplan'ın çıkardığı *İstanbul* dergisi etrafında toplandıklarından söz etmiştir. Yıllar sonra eski dostuyla aynı dergide yazmaktan büyük mutluluk duyduğunu belirten şair, şiirin mısralarından örnekler vererek değerlendirmelerine başlar. Maden işçilerinin hayatını, çalışma şartlarını, duygularını ve hayallerini işleyen bu şiiri gerçekçi teması, kuvvetli imajları ve arı diliyle yarınlara kalacak bir eser olarak değerlendiren Aşar, Ali Naili Erdem'i işçilerin tüm sorunlarıyla ilgilenen bir bakan olarak onların yaşantılarını şiiriyle dile getirmesini büyük bir kıvanç olarak nitelendirmiştir. Yazısına son verirken Atatürk'ün “Her insan me’bus, vekil, hatta reisicumhur olabilir, fakat sanatkâr olamaz” sözüne yer veren Aşar; Ali Naili Erdem'i, hem me’bus hem vekil hem de sanatkâr olabilmiş bir insan olarak takdir etmiştir.

Derginin 24. sayısında yer alan “Üç Şair- Üç Kitap” başlıklı yazısında yazar, yeni yayımlanmış olan üç şiir kitabının tanıtımını yapmaktadır. Cevdet Atmaca'nın *Güzel Acı*, Azmi Güleç'in *Zamanların Ötesi*, Ayhan İnal'ın *Gece Yarısı* adlı şiir kitaplarını içeren yazısında kitapların içeriği ve mahiyeti hakkında bilgi veren Aşar, şairlerin yaşamları hakkında kısa bilgilere, edebi şahsiyetleri hakkındaki görüşlerine ve şiirlerden küçük örneklerle yer vermiştir.

Aynı şekilde derginin 26. Sayısında yayımlanan “Üç Şair- Üç Kitap- Üç Mektup” yazısında Aşar, şiir kitapları ile beraber kendisine mektup gönderen Anadolu üç şairi (Nedim Orta, Haydar Karahacıoğlu, Ramazan Özyılmaz) ve şiirlerini değerlendirmiştir.

2.3.Çağrı Dergisi'nde Bir Yazı: Bir Şiirin Hikâyesi

Nihat Aşar, *Çağrı* Dergisi'nin 1970 Eylül sayısında “Bir Şiirin Hikâyesi” başlığı ile kaleme aldığı yazısında “Nasıl Geçti Habersiz” şiirinin öyküsünü anlatmıştır. 1967 yılında dönemin *Halkevleri* dergisi Yazı İşleri Müdürü olan Necmettin Esin'in dergide yayımlamak üzere kendisinden bir şiir istediğini, kısıtlı vakitte hem de ısmarlama olarak şiir yazamayacağını söylemesine rağmen ısrar yüzünden beş dakika içinde bir şiir karaladığını anlatan Aşar, şiirin yayımlandıktan sonra Teoman Alpay tarafında izinsizce bestelendiğini esefle dile getirmiştir. Bestelenmekle kalmayıp plağı yapılan ve filmlerde kullanılan şarkı için kendisinden izin alınmadığını, plağa ismi yazılmadığını ve kendisine telif ücreti ödenmediğinden yakınan şair, plak

şirketine ve Teoman Alpay'a dava açtığını ve mahkemenin devam ettiğini de belirtmiştir.

2.4. Milliyet Gazetesi'ndeki Yazıları

Milliyet gazetesinde varlığını günümüzde de sürdüren “Düşünenlerin Düşünceleri” adlı köşede fikir yazılarını okurlarına sunan Aşar, daha çok savaşlar, savaşlar dolayısıyla mağdur olan sivil halk ve yardım kuruluşları ile ilgili konuları kaleme almıştır. Aşar'ın daha çok İran-İrak Savaşı ve Körfez Savaşı yıllarında yazdığı göz önüne alınacak olursa bu durumun nedeni daha net anlaşılacaktır. Savaşlar sırasında sivil insanların maruz kaldıkları haksız eziyetler ve bu durum karşısında Kızılhaç ve Kızılay gibi kurumların görevleri ve sorumlulukları ile ilgili yazılar yazan Aşar, konuya aynı zamanda Kızılay'dan emekli bir idareci gözüyle de bakar.

31 Ekim 1985 tarihli gazetede yer alan, Kızılay Haftası münasebetiyle yazdığını belirttiği, “Kızılay ve Kızılhaç, Savaşların Önlenmesine Yardımcı Olmalı” (s: 8) başlıklı yazısında yazar, Kızılay'ın tarihinden söz eder. Savaş yaralıları ve esirleri ile ilgili olarak 1884'te imzalanan Cenevre Sözleşmesi'nin, Osmanlı Devleti tarafından 1865 yılında onaylanmasından ötürü, Kızılay'ın kuruluşunun 1865 olarak kabul edildiğini belirten yazar, savaşların dahi insanileştirilebileceğini ifade eder.⁹ Konuyla ilgili olarak Selahaddin Eyyûbî'nin 1192'de III. Haçlı Seferi sırasında Hıristiyan şövalyelere, Hıristiyan yaralıları ile ilgilenmeleri için Müslüman karargâhına girmelerine müsaade ettiğini örnek verir. Yazısına son verirken Aşar, Kızılhaç ve Kızılay'a seslenerek; savaş yaralıları ve esirlerine yardım etmekle yetinmemeleri gerektiğini, savaşların ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar da yapmaları gerektiğini vurgular.

24 Ocak 1991 tarihli gazetede “Savaş Esirleri ve Cenevre” (s: 13) başlığıyla okuduğumuz yazısında Aşar, J.J. Rousseau'nun fikirlerinden hareketle savaşı bir kavram olarak değerlendirmiştir. Savaşın, sadece devletler arasında gerçekleşmesi gerektiğine değinen yazar, sivil halkın savaşlarda maruz kaldıkları eziyetleri de dile getirir. 26 Ekim 1883'te Kızılhaç'ın önderliğinde bu konuyla ilgili bir konferansın düzenlenmesinin ardından, 22 Ağustos 1884'te Cenevre Sözleşmesi'nin imzalandığını belirten Aşar, yazısının devamında sözleşmenin içeriğinden bahseder.

⁹ Buradaki kronoloji hatası yazının aslında vardır.

11 Şubat 1991 tarihli gazetede yer alan “Savaşlarda Taraf Tutmadan Çalışan Kuruluş: Uluslararası Kızılhaç” başlıklı yazısında yazar, Kızılhaç’ın ne tür bir kuruluş olduğundan ve hangi fikirlerden esinlenerek doğduğu ve görevleri hakkında bilgilere yer vermiştir. Kızılhaç’ın ismini, bayrağını ve gücünü Cenevre Sözleşmesi’nden aldığını belirtmiştir. Kızılhaç’ın özellikle tarafsız bir kuruluş olduğunun üzerinde duran Aşar, Türk Kızılayı’nın da bu kuruluşun bir uzantısı olduğunun altını çizmiştir.

Nihat Aşar’ın *Milliyet* gazetesinde fikir yazılarının dışında şiirlerine de yer verilmiştir. 23 Haziran 1986 tarihli sayıda *Bir Dünya İstiyorum* kitabının başında yer alan “Yaşamak” adlı şiirine yer verilmiştir:

“Gün oldu içimde bir dert yaşamak
Gün oldu yumuşak ve sert yaşamak
Bu kalles dünyada mesele oldu
Riyasız, erkekçe ve mert yaşamak”

2.5. Bir Çocuk Hikâyesi: *Esentepe İstasyonu*

Çocuk edebiyatı, başlı başına bir tür olmaktan ziyade, çocuklar için üretilmiş eserleri kapsayan bir alt türdür. İnci Enginün, çocuk edebiyatı ürünlerini oluşumları bakımından ikiye ayırmıştır:

- “1. Okuyucu olarak sadece çocukların hedef alındığı eserler
2. Bütün insanlığın veya bir milletin malı olan değerli eserlerin çocuklar için yeniden işlenmesi.” (Enginün, 1985: 186)

Aynı yazının devamında Enginün, çocuk hikâyelerinin oluşturulmasının amacını toplumların kendi dünya görüşlerini ve inançlarını kendilerinden sonraki nesillere aktarmak olarak açıklar.

Nihat Aşar da çocuklara dürüstlük, çalışkanlık, erdem gibi özellikleri aşlamayı amaçlayarak, doğrudan çocuk okuyucularına yönelik olarak hikâyesini oluşturmuştur.

Yazarın yegâne hikâye kitabı çocuklar için yazdığı *Esentepe İstasyonu*dur. Ferruh isimli küçük bir çocuğun ağzından dinlediğimiz bu hikâye, didaktik özellikler

taşımaktadır. Anlatıcının yaşadığı olaylardan dersler çıkararak küçük okurlarına nasihatlerde bulunmak isteyen Aşar, çocuklara sorumluluğu, dürüstlüğü, kitap okumanın önemini, öğretmene saygıyı, aile ve doğa sevgisini aşlamayı amaçlamıştır.

Yazarın kendi hayat hikâyesine baktığımızda öyküsünün başkışisi ile kendisini özdeşleştirdiğini görebiliyoruz. Yazarın hayatı ile ilgili bilgi verirken de belirttiğimiz gibi babası A. Faik Aşar, Devlet Demir Yollarında müfettiştir. Öykünün kahramanının da bir istasyon şefinin oğlu olması şüphesiz tesadüf değildir. Bir bakıma kendi küçüklüğünü öyküleştiren yazar, farklı isimlerin gölgesinde kendi hayat hikâyesini ve duygularını anlatmak istemiştir. Yazarın eşi ve çocuklarıyla yaptığımız görüşmelerde de öğrendiğimize göre Aşar, çocuk okurlara gerçek bir öykü sunmak istemiştir. *Esentepe İstasyonu* ise hayali bir isimdir.

Bir istasyon şefinin oğlu olan küçük Ferruh, vaktini bolca kitap okuyarak, istasyonda gezinerek ve arkadaşlarıyla oynayarak geçirir. Oldukça çalışkan, derslerine ve okuluna düşkün olan Ferruh, uslu ve akıllı bir çocuktur. Annesini ve onlarla beraber yaşayan babaannesini hiç üzmeyen, sorumluluklarını bilen ve ailesine karşı olduğu kadar çevresine karşı da çok saygılı olan bu çocuk bir de roman yazmaktadır. Günlük yaşantısını, maceralarını ve duygularını yazdığı romanından takip ettiğimiz Ferruh, akıllı ve uslu bir çocuk olmasına rağmen her çocuk kadar biraz maceraperesttir. Evlerinin bulunduğu yerde Yeşiltepe adını verdiği yüksek bir ormana tek başına tırmanan Ferruh burada kaybolur. Korku ve pişmanlık dolu saatlerden sonra büyükleri tarafından bulunan Ferruh, yaptığı bu büyük hatadan dersler çıkararak, bundan sonra çok daha sorumlu ve dikkatli davranmaya çalışır. Okulunda son derece başarılı olan Ferruh'un arkadaşlarıyla arası çok iyi olduğu gibi öğretmenleri tarafından da çok sevilmektedir.

Yazarın küçük okuyucularına aşlamak istediği özelliklerden biri tabiat sevgisi ve doğayı korumadır. Öykünün birçok yerinde doğa güzelliklerinden ve tabiat olaylarının insan üzerindeki etkisinden bahsedilirken, Ferruh ve arkadaşı Mehmet Ali arasında şöyle bir konuşmaya da şahit oluruz:

“- Sapan niye kötü olsun? Fena mı, kuş vurursun.

-Ben de seni akıllı bir çocuk sanırdım. Oğlum, sen bu kuşların ne kadar yararlı hayvanlar olduğunu bilmiyor musun? Hem de yazık değil mi onlara? Onlar

doğamızın en zararsız ve en korumasız varlıkları. Doğanın güzelliğini tamamlıyor onlar.” (Aşar, 1999: 20)

Yazarın, çocukların sahip olmasını istediği belki de en önemli özellik ise dürüstlük. Bunu Ferruh’un başından geçen bir olaydan anlayabiliyoruz: Müdür bir gün sınıfa gelir ve özellikle Ferruh’a “görmek için ne gereklidir” diye sorar. Heyecanlanan Ferruh’un aklına cevap gelmez ama o anda yanında oturan arkadaşı Mehmet Ali ona “ışık” diye fısıldar. Çaresiz çocuk, arkadaşından aldığı cevabı verir. Müdür, Ferruh’tan aldığı “ışık gereklidir” cevabından oldukça memnun kalır. Önceden de Ferruh’un başarılı ve zeki bir öğrenci olduğunu bilen müdür öğretmene dönerek, “ Ayın başarılı öğrencileri arasına Ferruh Engin’i yazdıracağım der.” O anda haksız bir ödül kazandığını hisseden bu dürüst çocuk derhal durumu açıklama ihtiyacı duyar ve ayağa kalkarak söz alır:

“- Efendim, benim adımlı yazmanız haksızlık olur, çünkü, ışık kelimesini bana, Mehmet Ali fısıldadı.” (Aşar, 1999: 48)

Bu itiraftan sonra arkadaşların birbirlerine kopya vermelerinin yanlış olduğu konusunda kısa bir konuşma yapan müdür, bunun yanı sıra dürüstlüğün takdire şayan bir erdem olduğunu ve ödüllendirilecek bir davranış olduğunu şu sözlerle ifade eder:

“Yaşamınız boyunca kimsenin hakkının yenmesine göz yummayınız. Doğruluktan ayrılmayınız ve kesin olarak yalan söylemeyiniz. Şimdi başarı tablosuna Ferruh’un ve Mehmet Ali’nin adlarını birlikte yazdıracağım.” (Aşar, 1999: 49-50)

Aşar, dürüstlüğün ödüllendirildiği bu olayla çocuklara müdürün ağzından nasihatlerde bulunmaktadır.

Çocukların sorumluluklarını bilen bireyler olarak yetişmesini isteyen yazar, bizlere, istasyonda makasçılık yapan Mustafa Amca ile küçük Ferruh arasında bir diyalog okutur. Mustafa Amca, Ferruh’un sorusu üzerine makasçılığın, tren raylarını trenlerin peronlarına, saatlerine ve yönlerine göre ayarlamak demek olduğunu

açıklar. Bunun ne kadar önemli bir görev olduğunu idrak eden Ferruh içinden şöyle geçirir:

“Makasçı çok önemli bir görev yapıyor. Bir yanlış yapsa, unutsa, uyusa, trenler çarpışacak, pek çok insan, başkasının yanlışları, ihmalleri ve unutkanlıkları sonucu, hayatını kaybedecek, yaralanacak, sakat kalacak.” (Aşar, 1999: 13)

Yaşlılara hürmet ve ziyarette bulunmak ile ilgili olarak da çocuklara örnek davranışlar sunulan eserde, Ferruh ve Mehmet Ali büyüdüklerinde eşi ölmüş, çocukları ve torunları da uzakta yaşayan Şehmus Ağa'yı ziyaret ederek gönlünü almayı kendilerine bir borç bilirler.

“Her tatile gelişimizde Mehmet Ali, yaşlıları mutlu etmek için, onları yoklamak, hatırlarını sormak gerekir, diyordu. Birlikte Şehmus Ağa'nın ziyaretine gidiyor, hatırını soruyorduk” (Aşar, 1999: 61)

Öyküde sigaranın zararlı bir nesne olduğundan söz etmeyi ihmal etmeyen yazar, babasının dertlenince sigara içtiğini gören Ferruh'a şu cümleleri söyler:

“... her üzüntülü anlarında yaptığı gibi sigara paketine sarıldı. Sanki sigara cankurtaran simidiydi... Yaşam bir deniz olmadığı gibi, sigara da bir kurtarıcı değildi. Aksine, yaşamı kısaltan, insanı çeşitli hastalıklara yakalatan zararlı bir şeydi. Kısacası zehirdi. Bunları bize Zirveköy Okulu'ndaki öğretmenimiz anlatmıştı. Ayrıca babam da aynı şeyleri söyler, fakat gene de içmekten kendini alamazdı.” (Aşar, 1999: 16)

Burada yazar; aynı zamanda öğretmenlerin çocuklar üzerinde ne denli etkili olduklarının da altını çizmek istemiştir. Bunun yanı sıra, öğretmen ve baba aynı gerçeği çocuğa aktarmaya çalışırken söylediğini uygulayan kişi (öğretmen) ile uygulamayan kişi (baba) arasında etkileyici olma konusunda ciddi bir fark olduğu da vurgulanmak istenmiştir.

Aşar, çocukların gözünde en az ebeveynler kadar öğretmenin de ciddi bir rol model olduğunu, çocukların öğretmenlerinin davranışlarından ve sözlerinden ciddi

anlamda etkilendiğini ve onları örnek aldığını, büyüklerin çocuklara tavsiyelerde bulunurken söyledikleriyle çelişkili davranışlar içinde bulunmalarının etkileyciliklerini azalttığını düşünmektedir. Buna karşın nasihatleriyle tutarlı tavırlar sergileyen bireylerin çocuklar üzerindeki yaptırımlarının çok daha güçlü olduğunun yadsınamayacak bir gerçek olduğunun ayırımına varmamızı istemektedir. Roman yazmak isteyen Ferruh'a bol bol kitap okumasını tavsiye eden öğretmenin Ferruh üzerinde nasıl etkili olduğunu bize Ferruh'un ağzından şu şekilde aktarmaktadır:

“Bol bol kitap okudum. Romanlardan başka tarih kitaplarını, kahramanlık destanlarını okudum. Bir ara ansiklopedilere merak saldım... Öğretmenim teneffüslerde bile kitap okuyordu.” (Aşar, 1999: 11)

Öğretmenin, tavsiyelerinden başka öğrenciyi hak ettikleri zaman takdir etmeleri övmeleri de çocuklar üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Yazar, başarılarının ciddiye alındığını veya ödüllendirildiğini gören her çocuğun daha iyisini yapmak için cesaretleneceğini göstermek istemektedir. Zirveköy Okulu'ndan Esentepe Okulu'na gelen Ferruh'un eski öğretmeni yeni öğretmenine bir mektup yazarak, Ferruh'un başarılı, okumayı çok seven ve yazarlığa kabiliyetli bir öğrenci olduğunu bildirmiştir. Bunu öğrenen Ferruh büyük bir gurur duymuş ve eski öğretmenini mahcup etmemek, aynı övgülere yeni okulunda da mazhar olabilmek için şunları düşünür:

“Ben hem çok utanmış, hem de çok mutlu olmuştum. Okulumu ve öğretmenimi çok sevmişim. Bundan sonra derslerime daha çok çalışacak, zaman buldukça da romanıma devam edecektim.” (Aşar, 1999: 38)

Yazarın çocuklara vermek istediği bir diğer öğüt ise yanlışlardan ders çıkarılması gerektiğidir. Öyküde daha önce tembih edilmesine rağmen uyarıları dinlemeyerek Yeşiltepe'ye tek başına tırmanan Ferruh, yaptığıının ne kadar yanlış olduğunu sonradan anlamış ve trenlerin geçtiği tünelden geçme isteğini kendi kendine yenmeye çalışmıştır.

“Yeşiltepe’ye tek başına çıkmanın ne kadar yanlış olduğunu anladıktan sonra, tüneli geçmenin de çok tehlikeli olacağını düşünerek, bu arzumu yenmeye uğraşıyordum.” (Aşar, 1999: 37)

Ferruh karakterinin şahsında kendi çocukluğunu satırlara döken Aşar, doğal olarak karakterine yazma yeteneği ve eğilimi yüklemiştir. Okumayı çok seven ve en büyük tutkusu roman yazmak olan Ferruh, her yazar gibi yazmayı temel bir ihtiyaç olarak görmektedir. Yazara göre yazmanın insana nasıl bir hafiflik verdiğini şu satırlarda görebiliyoruz:

“Annemleri uğurlarken boğazıma bir düğüm saplanmıştı, bu yüzden tek kelime konuşmamıştım. Ağladığımı Selen Abla duymasın diye, eve gizlenmeyi yeğlemiştim. Beni avutacak tek şey kağıtlarım ve kalemimdi. Yazdıkça, hem zamanın nasıl geçtiğini anlamıyor hem de içimde bir hafiflik hissediyordum.” (Aşar, 1999: 17)

“Yalnız kalmak istiyordum. Hemen kaleme kağıda sarılıp yaşadıklarımı sığağı sığağına yazmam gerekiyordu.” (Aşar, 1999: 31)

Öykünün bir başka yerinde soğuk havada dışarıda kalmak zorunda olan kimseler aklına geldiğinde Ferruh, elinden bir şey gelmediği için üzgündür. Ancak bu noktada bir çocuk gibi değil olgun bir yazar gibi üzerine düşeni bildiğini gösterir:

“Okulun üç gün tatil edilmesinden yararlanarak, bol bol kitap okudum, romanıma devam ettim. Pencereden yağın karı, ağaç dallarında titreşen kuşları düşündüm. Bu soğuk ve fırtınalı günlerde yollarda kalanları, yakacak odunu, kömürü, yiyecek ekmeği, içecek çorbası, çayı olmayanları düşündüm. Fakat onları romanıma yazmaktan başka yapacak bir şeyim yoktu. Ancak onlar için dua edebilirdim.” (Aşar, 1999: 58)

Öykünün sonunda büyümüş, çalışma hayatına başlamış ve öykünün geçtiği yer olan Esentepe İstasyonu’ndan uzaklaşmış olan Ferruh, bir gün istasyonun bulunduğu

bu köyü ve oradaki okulunu ziyarete gider. Ziyaretinin başında oldukça duygu dolu olan Ferruh' un amacı ise çocukluğunu aramaktır.

“- Buyurun, çocuğunuzu mu arıyorsunuz?

- Hayır öğretmenim, çocukluğumu arıyorum.” (Aşar, 1999: 68)

2.6. Beynelmilel Burs Rehberi

Otuz farklı ülkede Türk öğrenciler için ayrılmış çok sayıda eğitim ve araştırma burslarının yer aldığı bir inceleme kitabıdır. 1964 yılında Günşar Kültür Yayınları'ndan (Ankara) çıkan kitap 78 sayfadır.

3. Güftelerinin Tahlilleri

Edebiyatımızda ve sanat dünyasında özellikle şarkı sözü olarak yazılmadığı halde şiiirlerin, sonradan bestekârlar tarafından şarkıya dönüştürülmesi çok eskilere dayanan ve alışkın olduğumuz bir durumdur. Burada amaç çok beğenilen bir şiiiri notalar ve nağmelerle daha çok kişiye ulaştırmak, kulaklara aşına etmek ve böylece eseri kalıcı hale getirmektir.

Her ne kadar Tahirü'l Mevlevî “Şarkı, Edebiyatımızda hemen hemen 18. asırdan itibaren yazılmağa başlanmıştır. Ondan evvel yoktur.” (Tahirü'l Mevlevî, 1973: 137) demişse de bu gelenek daha eskilere dayanmaktadır. 15. yüzyıl divân edebiyatı şairlerinden Necâti, “döne döne” redifli gazelinde bir şiiirin rakederek okunduğundan söz eder:

“Ey Necâti yaraşur mutribi şeh meclisünün

Raks urup okıya bu şii'r-i teri döne döne” (Çavuşoğlu, ?: 214)

(Ey Necâti, padişah meclisinin çalgıcısı bu gazeli döne döne rakederek okusa yakışır.)

“Türk edebiyatında şarkı adı verilen ilk murabba örneklerine XVII. yüzyıl şairlerinden Na'îl-i Kadîm'in *Divânı*'nda rastlanmaktadır.” (Saraç,2004:80)

Şarkı olarak bestelenen şiir türleri arasında gazeller, naat türündeki kasideler ve murabbalar vardır. Ancak bestelenmeye en uygun bulunmuş olanı murabbalardır. Murabbaların bestelenmeye uygun olması ikinci mısranın dördüncü mısradaki ve her bendin sonunda tekrarlanmasından ileri gelmektedir.

“Alekser murabba’ şeklinde yazılıp bestelenen manzumelerdir. Murabba’ şeklinde yazılması ve ikinci mısranın dördüncü olarak tekrarlanması ve diğer bendlerin sonunda da tekrar olunması usuldendir.” (Tahirü’l Mevlevî, 1973: 137)

Na’îl-i Kadîm’den sonra bu türü geliştiren ve en iyi örnekleri veren diğer şairler Enderunlu Vâsîf, Osman Nevres ve Nedîm’dir.

Murabba dışında bestelenen diğer türlerden biri de gazeldir. Yılmaz Öztuna’nın *Türk Bestecileri Ansiklopedisi*’nde de belirttiği gibi, Klasik Türk Musiki’nin en büyük bestekârlarından Buhûrî-zâde Mustafa İtrî Efendi on yedinci yüzyılda Şîrazlı Hâfız’ın

“Gülbün-i îyş mîdemed, sâkı-i gül-izâr kû?
Bâd-ı bahâr mîvezed, bâde-i hoş-güvâr kû?

dizeleri ile başlayan gazelini bestelemiştir. Yine İtrî Efendi, Nef’î’nin meşhur gazelini de bestelemiştir:

“Tût-î mû’cize-gûyem ne desem lâf değil
Çerh ile söyleşemem, âyinesi sâf değil”

Çok sayıda şiiri bestelenen bir başka büyük şair ise Şeyh Galip’tir. Serda Türkel Oter ve Ali Yıldırım’ın *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*’nde yayımladıkları makalede belirttiklerine göre klasik edebiyatımızın son büyük ustasının Dede Efendi, Bîmen Şen, İ.Fennî Ertuğrul, Tanbûrî Ali Efendi, Hacı Fâik Bey gibi birçok bestekâr tarafından yaklaşık otuz şiiri bestelenmiştir.

Daha yakın tarihlere gelecek olursak Yahya Kemal’in şiirlerini bu konuya örnek olarak gösterebiliriz. “Endülüs’te Raks” , “Sessiz Gemi” , “Aziz İstanbul” , “Rindlerin Akşamı” gibi şiirleri Münir Nurettin Selçuk tarafından bestelenmiş;

Hümeyra, Ayten Alpmann, Nesrin Sipahi gibi ses sanatçıları tarafından okunmuştur. Bestelenen bu şiirler, Beyatlı'nın bestelenmeyen şiirlerine nazaran daha meşhur olmuş, daha çok kişiye ulaşmıştır.

Hem ses sanatçısı hem besteci olan Hümeyra'nın plaklarının çoğu Şevket Rado'nun "Kördüğüm" şiiri, Orhan Veli'nin "Anlatamıyorum" şiiri, Aziz Nesin'in, Nazım Hikmet'in, Âşık Veysel'in ve Karacaoğlan'ın dizelerinin bestelenmesinden ibarettir.

Verdiğimiz örneklerde olduğu gibi Nihat Aşar'ın da bazı şiirleri farklı bestekârlar tarafından bestelenmiş ve farklı ses sanatçıları tarafından okunmuştur.

Şairin bestelenen ilk şiiri "Nasıl Geçti Habersiz"dir. Önceki bölümlerde de değindiğimiz gibi bu şiir Teoman Alpay tarafından bestelendikten kısa bir süre sonra büyük bir dinleyici kitlesine ulaşmış, Zeki Müren, Mustafa Sağyaşar, Behiye Aksoy, Gönül Yazar, Güzide Kasacı, Neşe Karaböcek, Muazzez Ersoy gibi pek çok tanındık yorumcular tarafından okunmuş, filmlere konu olmuş ve nihayetinde 1971 yılının en sevilen şarkısı olarak seçilerek hak ettiği değeri görmüştür. Birçok ödül kazanan şarkı, ayrıca üç filme de konu olmuştur. (Aşar, 1972: 9)

Ancak şair, bu meşhur şarkının ve dillerden düşmeyen dizelerin müellifi olmasına rağmen hem maddi hem manevi anlamda tatmin edici bir karşılık görmemiş, hak ettiği saygı ve ilgiye nail olamamıştır. *Şiir Sofrası* ve *Nasıl Geçti Habersiz*'in önsözlerinde kendisinin de bizzat yakındığı bu durumu Şinasi Özdenoğlu, toplumumuzun suskunluğu ve gerçekleri üzerine yazdığı denemelerini topladığı *Suskunlar Ülkesi* adlı kitabında eleştirel bir şekilde ele almıştır.

" "Nasıl geçti habersiz o güzelim yıllarım..." Şair Nihat Aşar'ın şiiri. Radyoda TV'de sık sık çalınır ama, şairin adı birkez olsun, duyurulmaz.. Yasalardaki hükümler uyuyadursun, hakkı yenen şairler ülkesi olmakta devam eder Türkiye.." (Özdenoğlu, 1988: 148)

1974 yılında Levent Öner tarafından bestelenen ve Nesrin Sipahi tarafından yorumlanan "Meyhane" şiirinden söz edecek olursak, burada sevgilinin yokluğundan duyulan ağır kederi gidermenin yolunu meylerde arayan bir Nihat Aşar ile yüzleştirmeyi söylemeliyiz:

“ ...

Yokluğunda yaşamak imkânsız içmeyince
İnat ettim meyhaneden çıkmayacağım

bu gece” (Aşar, 1972: 46)

Şair, yukarıdaki dizelerde sevgilisinin yokluğunda ancak sarhoş olmak kaydıyla yaşayabileceğini; sevgilinin uzaklığından kaynaklanan derin acı ile başka türlü başa çıkamayacağını ifade etmektedir.

Şairin bestelenen bir başka şiiri ise “Yaz Akşamları Kadar”dır. 1977 yılında Turgay Merih tarafından bestelenen ve yorumlanan şiir, “Çalsam Bir Gün Kapını ” ismiyle bilinmektedir. Bu şiirinde iyimser ve mutlu bir ruh hali içinde olan şair yeşil gözlü sevgilisine sesleniyor:

“İlk baharın yemyeşil renkleri gözlerinde

Nisan yağmurlarıyla gelen bereketsin sen” (Aşar, 1972: 24)

Turgay Merih’in bestelediği bir başka şiir ise “Nerede”dir. Çocukluğuna ve geçmiş güzel günlerine duyduğu özlemini anlattığı şiirinde şair, köyünün yeşil yamaçlarından derelerine, kaval çalan çobanlarından yaşmaklı ninelerine kadar her şeyi arar olmuştur:

“Bir kavalın sesinde toplanırdı sevdamız

Ormandan inen suda asırlık macerâmız

Çınarın gövdesinde çocukluk hâtıramız

Nerde o günlerimin salkım saçaklı köyü” (Aşar, 1972: 29)

“Yeter Bu Kadar Aşka” adıyla Avni Anıl tarafından bestelenen “Macera” adlı şiirinde Aşar, kalbinde taşıdığı aşkın kendisine çok ağır geldiğini, bunu taşıyacak gücü olmadığını, sevgilinin güzelliğine dayanamadığını anlatmıştır:

“Bırak tutma elimi, kalbim duracak gibi

Zaten senin elinde o da oyuncak gibi

Bakışların aşkıma kurulmuş tuzak gibi

Yeter bu kadar aşka dayanamam ben artık” (Aşar, 1972: 20)

Sevgilinin bakışlarını tuzağa benzeten şairin divan edebiyatı şairlerinden etkilendiği de düşünülebilir. Kalbini elinde oyuncağa çeviren vefasız ve acımasız sevgili de klasik edebiyatımızda sıkça karşılaştığımız maşuka benzemektedir. Yine aynı şiirde yer alan “Güzellik sürme olmuş sürülmüş gözlerine” dizesi bize, Nedim’in

“Nezâket haddeden geçmiş yâl ü bâl olmuş sana”

(Nedim, 1997: 273)

mısrasını hatırlatır gibidir.

Asım Yücesoy’un bestelediği ve farklı yorumcuların okuduğu “Yaprak Dökümü” “Saka Kuşları” ve “Cilveli Kız” da Nihat Aşar’ın sözlerini yazdığı şarkılardır.

“Yaprak Dökümü”nde gençliğinden uzaklaşmış, yılların ve yılanmışlığın burukluğunu yaşayan biri olarak karşımıza çıkan Aşar, bir yandan hissettiği bu buruklukla vaveyla ederken bir yandan da kendi kendini teselli etmektedir.

“Yetiş gençliğim yetiş, hatıralar eskiyor

Şarkılar bile artık yaşlanıyorsun diyor

Bir yaprak dökümü bu durdurmak elde değil

İnsan kazandığını, yeniden kaybediyor” (Aşar, 1972: 27)

Yukarıdaki dizelerde şair hatıraların eskimesini, yani yılların geçmesini müdahale edilemeyen bir yaprak dökümüne benzetiyor. Vakti ve mevsimi geldiğinde dalından düşmeye mahkûm bir yaprak gibi; her bir yılın, her bir yaşın vakti gelince ömrümüzden düştüğünü ifade eden şair, geçmişini düşünmenin faydasız olduğunu, yaşanılan andan keyif almaya çalışmak gerektiğini aşağıdaki dördlükte şu şekilde dile getirmiştir:

“Bırak geçmişi sana faydası yok onların

Bu güzel geceleri zehir etme kendine

Bugün ağladığına insan gülüyor yarın
Kalksın kadehlerimiz gençliğin şerefine” (Aşar, 1972: 27)

“Bugün ağladığına insan gülüyor yarın” dizisiyle şair, acıların geçici olduğunu, hayatın hep aynı üzüntüleri yaşamakla geçmediğini söylerken; kendi kendini teselli eden ve ümitvâr olmayı teşvik eden bir insanın halet-i ruhiyesine bürünmüştür.

“Cilveli Kız” adlı şiirinde Aşar; güzel, işveli ve hafif meşrep bir kıza aşkıdır. Ne var ki bu güzel ve cilveli kız, aşıkları beladan belaya sokacak, herkese gönül verecek velhasıl insanı üzecek cinstendir. Şair, bu güzel kıızı çok beğenmesine ve onu görünce yüreği dayanmamasına rağmen, cilveli güzele gönül vermek istememektedir:

“Cilveli kız sana gönül veremem
Fıkır fıkır oynuyor her tarafın
Senin için belalara giremem
Elden ele geziyor fotoğrafın” (Aşar, 1972: 42)

“Saka Kuşları” şiirinde Aşar, yine sevgilinin yokluğundan dem vurmaktadır. Ancak bu kez sevgiliyi arayan, onun yerine sorup soruşturan kuşlardır, böceklerin kanadındaki nakışlardır, yapraktan çiçeğe geçen nakışlardır. Bu dizelerde sevgiliyi kuşların, böceklerin bile arayıp sormasının sebebi, şairin sevgiliye kendisinin alışkın olduğu kadar doğanın da; doğadaki canlıların da alışkın olduğunu göstermek istemesi olsa gerektir. Çünkü yana yakıla sevgiliyi arayıp soran saka kuşlarının gözleri yaşlıdır.

“Her sabah uyanan saka kuşları
Sorurlar sorurlar yâr nerededir
Döküle döküle gözün yaşları
Ararlar ararlar yâr nerededir” (Aşar, 1972: 34)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: EKLER

1. Nota

HICAZ ŞARKI
Musülü : Semai Nasil geçti habersiz
Güfte : Nihat Asa Beste : Tomen Alpay

1 - Na - sil geç - ti ha - ber - siz o gü - ze - lim - yi - la - rım
2 - Ben kü - lü o gün - lo - ru a - nar sam - ya - şı - yo - rum

1 - Ba - zen göz ya - şı ol - du ba - zen iç - ti bir sar - kı
2 - San - ki mut - lu - lu - ğu - muz ge - ri ge - le - cek gi - bi

1 - Her a - ni - ni e - lek - siz düm gi - bi ha - tr - la - rım
2 - Hâ - lâ gü - zel - li - ği - ni kul - bım de - ta - şı - yo - rum

1 - du - dak - la rım da tu - ru i - çim de - dur as - kı
2 - da - lin dan - ko - pa - rıl - mus be - yaz bir çi - çek gi - bi

Ha - ni o saç - la - rı - na saç yap - tı - ğım çi - çek ler

ha - ni o gü - zel - göz - kü cey - lan - la - rım pin - na - rı

ha - ni kus - lar a - gac - lar bin bir renk li çi - çek ler

na - sil ya - ka - ta - rım - bak saç - la - rım - dan ba - ha - rı

2. Şairin El Yazısı ile Mektuplar ve Şiirler

Nihat Aşar

İZMİR
Ankara, 8/4/1986

tel: 234389

Çok Değerli Kardeşim,

Samimi ve isten mektubunuza zevkle okudum. Gelişmeleriniz gerçekten yapıcı, fakat zevkli ve yararlı. Türk Edebiyatına hizmet edenler, unutulmazlar. Nihat Sami Banarlı'lar, İbrahim Akıncı, Coşkun, Mehmet Kaplanlar, hep saygıyla andığımız isimlerdendir. Fuat Köprülü'ler keza. Daha pek çokbun sayarak bile, iki elin on parmağına geçmez. Siz bu isimlere Metin Akar'ları da ilâve etmiş oldunuz. Saygılarımla, valedim...

Kitaplarımdan, liver müstaka sunacağım. Talebi lubbabilirim. Çok dağınık çalışıyorum. Son fânlude resim yapmaya da başladım. iyice dağıldım. İlk fırsatta Fakülte adresinize göndereceğim. Sayat daha kolay elimize geçecek lür formül bulursam, onselâ, elden birisiyle pönderebilirsem, daha pratik olur, kaybolmaz. Haziran'da feldijinizde sunsam, geçermiş olur mu? Bana Haziran ayındaki kongresinin kesin tarih ve yerini bildirebilirseniz, size mutlaka bulurum. Basınla ilgili lür sorununuz olursa

Nihat Asar

Ev : 47-22-89
234389

İZMİR
Ankara, ...f...11.1 1986.

Çok değerli Sanatçı Dost,

Sizi uzun zamandır yazmak istedim,
olmadı. Nedenleri uzun, kişisel sorunlar.
Bu yüzden çok mahaleem.

Şimdi size bu güne kadar çıkara-
bildiğim kitapçıklardan ben de mevcudu
kalanları gönderiyorum.

Bir de yeni eseriniz de kullanabi-
lirsiniz diye, kısa hâl tercümesi
sunuyorum.

En iyi ten sevgi ve saygılar sunar,
İzmir den regularını olursa beklerim.

Not: Haziran da
İzmir de depildim,
O yüzden sizi
arayanmadım.

Nihat Asar

1783 Sokak 6/5
Karşıyaka - İZMİR

SENSİZLİK

Hiç bir şey sarmıyor artık
beni

Neşe yarar sensiz dinlenen
sarkı

Param da olsa, pulum da
olsa pes mi

Sensiz alışveriş edilen, gari-
larda

Kalınmak umudu yitiri-
line

Nerede geçecek ömrün yarın

Meyhaneler hor hor, kulun-
lar sessiz

①

YASANTI

Gün oldu içimde bir dent
Yazmak

Cün oldu yumuşak ve sert
yazmamak

Bu kalles dünyada meslek
Riyasat erkeke ve mert yazmamak

dar seni.

X

KAVGA

19

Her gün bir yeni kavga
arayana gözlerinizi

Ekme kavga

Aşk kavga

Sosyal kavga

Siyasal kavga

Kan davası

Toprak kavga

Kavga ekme için doğmuş
seleksan

Toprakta lazıymak yanında

Elinizin üstünde bitineyedek

Böceklerin, kurtların kavga

AŞKSİZ KADIN

Sana yaklaşip ellerini
tutsam

Bırak diyorsun
Gözlerimin isine baksam
Ağlıyorsun

Değer mi bu dünya aşksız
Yarımına

Sevişmeden geçen günlere
Yarık

Sokul sana ~~hata~~ azıcık

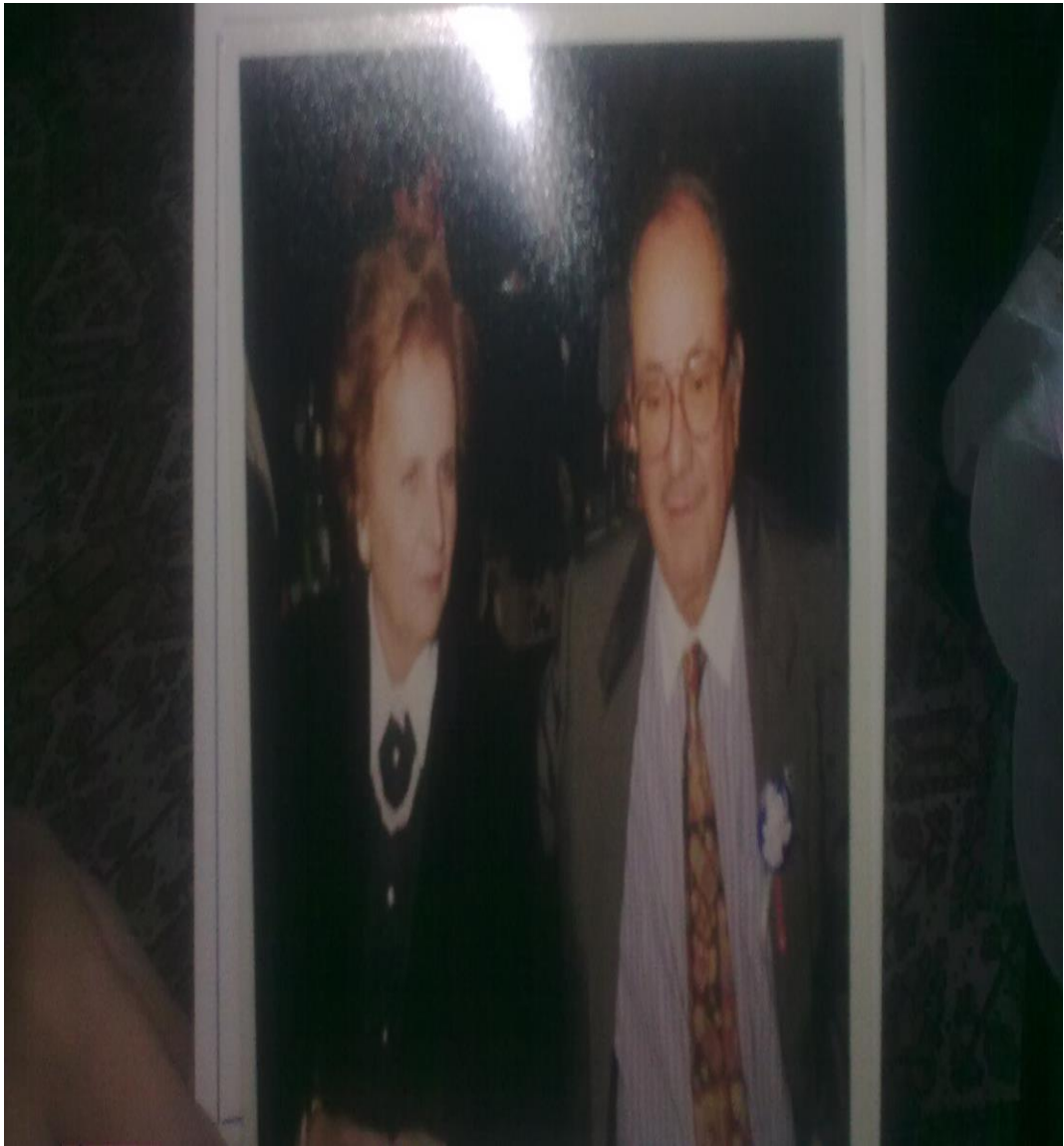
3. Fotoğraflar

SONUÇ

Ortaya çıkan bu çalışma sonucunda Nihat Aşar ve eserleri hakkında genel bir değerlendirme yapacak olursak; şairin belli temalar çerçevesinde şiirler yazdığını söyleyebiliriz. Aydınlık, Ankara, Atatürk ve vatan sevgisi, hümanizm, doğa sevgisi ve yaşama sevinci gibi temaların dışında şair sosyal konulara da değinmiştir. Ayrıca aşk, sevgili ve özlem de şairin şiirlerinde gördüğümüz hâkim konulardandır.

Ankara'daki Adam isimli kitabında Ankara ve memleket sevgisinin ön plana çıktığı şiirler okurken, *Bir Dünya İstiyorum* adlı kitapta daha çok sosyal meseleler, toplumdaki aksaklıklar, duyarsızlık vb konuların işlendiği sosyal eleştiri temalı şiirlerle karşılaştık. *Aydınlık* ise şairin en umut dolu ve iyimser şiirlerinin yer aldığı kitaptır. Aşar'ın en iyimser yanını tanıdığımız bu kitapta birçok aşk şiiri de yer almaktadır. *Nasıl Geçti Habersiz*, kitapla aynı ismi taşıyan ve ilk olarak *Halkevleri* dergisinde daha sonra *Aydınlık*'ta yayımlanan şiirin bestelenerek meşhur olmasından hemen sonra yayımlanmıştır. Kitapta daha çok şairin aşk şiirleri yer almaktadır. Aşar'ın son kitabı olan *Şiir Sofrası* ise genel olarak daha önce süreli yayınlarda yer alan şiirlerini içermektedir.

Şairin yegâne öyküsü *Esentepe İstasyonu* didaktik bir çocuk öyküsüdür. Bir araştırma kitabı olan *Beynelmilel Burs Rehberi* ise yurtdışındaki farklı üniversitelerin Türk öğrenciler için burs olanaklarını içerir.

Aşar, çeşitli gazete ve dergilerde yazdığı denemelerinde genel olarak yeni çıkan kitapların tanıtımını yapmış, yazarlarına eleştirilerle birlikte tavsiyelerde de bulunmuştur.

Şairin edebi üslubundan söz edecek olursak öncelikle Aşar'ın, hem öze hem de dile ve şekle önem verdiğini söyleyebiliriz. Bir *Hisar* şairi olan Aşar, mensup olduğu edebi topluluğun anlayışı izinde eskiye saplanıp kalmadan ama köklerinden de kopmadan duygu ve düşüncelerini yeni imge ve imajlar aracılığıyla, yeni bir sesle dile getirmiştir.

BİBLİYOGRAFYA

A. Basılı Eserler

1. AKAR, Metin, (1985), *Başlangıcından Bugüne Türk Şair ve Yazarlar Sözlüğü*, İstanbul.
2. AKYÜZ, Kenan, (1958), *Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi*, 2. Baskı, Ankara.
3. AŞAR, Nihat, (1964), *Beynelmilel Burs Rehberi*, Günşar Yayınları, Ankara.
4. AŞAR, Nihat, (1966), “Yaşantı” , *Çaba*, cilt:1, sayı:1, s:14.
5. AŞAR, Nihat, (1966), “Sen” , *Çaba*, cilt:1, sayı:2, s:11.
6. AŞAR, Nihat, (1967), “Sanatçının Kaderi” , *Çaba*, cilt:1, sayı:3, s:8.
7. AŞAR, Nihat, (1967), “Bir Karım Olsa Benim” , *Çaba*, cilt:1, sayı:5, s:12.
8. AŞAR, Nihat, (1967), “Büyük Efes’te Raks ” , *Çaba*, cilt:1, sayı:6, s:9.
9. AŞAR, Nihat, (1967), “Erzurum Manileri” , *Çaba*, cilt:1, sayı:7, s:17-18.
10. AŞAR, Nihat, (1967), “Behçet Kemal Çağlar’a Cevap” , *Çaba*, cilt:1, sayı:8, s:4-5.
11. AŞAR, Nihat, (1967), “Meyhane” , *Çaba*, cilt:1, sayı:9, s:10.
12. AŞAR, Nihat, (1967), “Rübai” , *Çaba*, cilt:1, sayı:10, s:15.
13. AŞAR, Nihat, [1967], *Ankara’daki Adam*, Ajans-Türk Matbaası, Ankara.
14. AŞAR, Nihat, [1967], *Bir Dünya İstiyorum*, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara.
15. AŞAR, Nihat, (1968), “Ali Naili Erdem ve Kömür Şiiri” , *Çaba*, cilt:2, sayı:19, s:7-8
16. AŞAR, Nihat, (1968), *Aydınlık*, Çaba Yayınları, Ankara.
17. AŞAR, Nihat, (1970), “Bir Şiirin Hikâyesi” , *Çağrı*, cilt:14, sayı:152, s:11-12.
18. AŞAR, Nihat, (1972), *Nasıl Geçti Habersiz*, Oğul Yayınları, Ankara.
19. AŞAR, Nihat, (1974), “Canlı Mutluluk” , *Hisar*, cilt:14, sayı: 126, s:26.
20. AŞAR, Nihat, (1976), “Korkuluk” , *Hisar*, cilt:16, sayı:147, s:18.
21. AŞAR, Nihat, (1976), “Dönüş” , *Hisar*, cilt: 16, sayı: 150, s:23.
22. AŞAR, Nihat, (1978), “Bırak İnsanlık Aşkına” , *Hisar*, cilt: 18, sayı: 172, s:15.
23. AŞAR, Nihat, (1978), “Çelenklerden Döküldü Güller” , *Hisar*, cilt: 18, sayı: 176, s:6.
24. AŞAR, Nihat, (1978), “Mâbetler”, *Hisar*, cilt: 118, sayı: 178, s:27.
25. AŞAR, Nihat, (1979), “Bir Bütünüz Biz” , *Hisar*, cilt: 19, sayı: 183, s:18.
26. AŞAR, Nihat, (1979), “Ağladın mı Hiç” , *Hisar*, cilt: 19, sayı: 188, s:17.

27. AŞAR, Nihat, (1979), “Gün Batışları” , *Hisar*, cilt: 19, sayı: 190, s:18.
28. AŞAR, Nihat, (1980), “Günaydın” , *Hisar*, cilt: 20, sayı: 196, s:14.
29. AŞAR, Nihat, (1980), “Bizim Savaşımız Bu” , *Hisar*, cilt: 20, sayı: 202, s:22.
30. AŞAR, Nihat, (31.10. 1985), “Kızılây ve Kızılhaç, Savaşların Önlenmesine Yardımcı Olmalı” , *Milliyet Gazetesi*, s:8.
31. AŞAR, Nihat, (24.01.1991), “Savaş Esirleri ve Cenevre” , *Milliyet Gazetesi*, s:13.
32. AŞAR, Nihat, (11.02.1991), “Savaşlarda Taraf Tutmadan Çalışan Kuruluş: Uluslar arası Kızılhaç” , *Milliyet Gazetesi*, s:13.
33. AŞAR, Nihat, (1999), *Esentepe İstasyonu*, Beşeri Yayınları, İzmir.
34. AŞAR, Nihat, (2005), *Şiir Sofrası*, Türk İdareciler Derneği Yayınları, İzmir.
35. BEYATLI, Yahya Kemal, (1969), *Kendi Gök Kubbemiz*, M.E.B Yayınları, İstanbul.
36. ENGİNÜN, İnci, (Nisan 1985), “Çocuk Edebiyatına Toplu Bir Bakış” , *Türk Dili*, cilt: XLIX, s:186-194.
37. EMİROĞLU, Öztürk, (2000), *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı 'nda Hisar Topluluğu ve Edebi Faaliyetleri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
38. ERBEK, Turgut, (05.09.2006), “Çocuk ve Kitap” , *Milliyet Gazetesi*, s:8.
39. KANIK, Orhan Veli, (2003), *Bütün Şiirleri*, YKY, İstanbul.
40. KISAKÜREK, Necip Fazıl, (2005), *Çile*, YKY, İstanbul.
41. KOLCU, Ali İhsan, (2009), *Cumhuriyet Edebiyatı I*, Salkımsöğüt Yayınları, Erzurum.
42. Nedîm, *Dîvan*, Neşreden: Muhsin Macit,(1997), Akçağ Yayınları, Ankara.
43. Tahir'ül Mevlevi, *Edebiyat Lüğati*, Hazırlayan: Kemal Edib Kürkçüoğlu, (1973), Enderun Kitapevi, İstanbul.
44. TARANCI, C. Sıtkı, (1964), *Otuz Beş Yaş*, Varlık Yayınları, Ankara.
45. TARLAN, Ali Nihat, (1966), *Ahmet Paşa Divanı*, M.E.B Basımevi, İstanbul.
46. TURİNAY, Necmettin, (1996), *Kültür, Dil ve Sanata Dair*, Akçağ Yayınları, Ankara.
48. OTER, Serda Türkel- YILDIRIM, Ali, “Şeyh Gâlib'in Bestelenmiş Şiirlerinde Usûl-Vezin İlişkisi ”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, s:211-247.
49. ÖZDENOĞLU, Şinasi, (1988), *Susunlar Ülkesi*, Dost Yayınları, Ankara.
50. YALÇIN, Murat, (2010), *Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, cilt:1, 3.baskı, YKY, İstanbul.

B. Sözlü Kaynaklar

1. Sebahat Aşar

Doğum Tarihi: 14 Nisan 1931

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Şair ile Yakınlık Derecesi: Eşi

2. Cüneyt Aşar

Doğum Tarihi: 23 Kasım 1954

Eğitim Durumu: Üniversite Mezunu (Gazi Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği)

Şair ile Yakınlık Derecesi: Oğlu

3. Meltem Aşar

Doğum Tarihi: 17 Temmuz 1961

Eğitim Durumu: Üniversite Mezunu (Gazi Üniversitesi, Fransızca Öğretmenliği)

Şair ile Yakınlık Derecesi: Kızı

C. Sanal Kaynaklar

1. <http://blog.milliyet.com.tr>

2. <http://www.antolojim.com>

3. www.vikipedi.org

ÖZGEÇMİŞ

1989 yılında İzmir’de doğdu. İlk, Orta ve Lise öğrenimini İzmir’de tamamladı. 2007 yılında girdiği Giresun Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden 2011’de mezun oldu. Aynı yıl Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yüksek lisans öğrenimine başladı.